Največji slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah
Velja za vse leto ... $3.50
Za pol leta $2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States
Issued every day except Sundays
and Legal Holidays.
50,000 Readers

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

NO. 258. — ŠTEV. 258.

NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 2, 1917. — PETEK, 2. NOVEMBRA, 1917.

VOLUME XXV. — LETNIK XXV.

U. S. se boji za Italijo

VOJAŠKE KROGE NAVDAJA BOJAZEN, DA CADORNA NE BO MOGEL PRI TALJMENTU ZADRŽATI SOVRAŽNIKA. — TRETJA ARMADA SE UMIKA S KRASA. — NOVA AVSTRIJSKA ARMADA PRITISKA S KARNSKIH ALP. — NEMCI POSKUŠAJO ODREZATI TRETJO LAŠKO ARMADO.

True translation filed with the postmaster at New York on Nov. 2, 1917, as required by the act of Oct. 6, 1917.

Washington, D. C., 1. novembra. — Oficjelna poročila iz Rima in Berlina povzročajo bojazen, da Italjani ne bodo mogli zadržati sovražnika ob reki Taljment.

Laško poročilo pravi, da pehota in konjenica krijejo umikanje laške armade, da se more tretja armada s Krasa umakniti za "novo črto". — Ta nova črta ni določena; toda splošno se domneva, da je ta črta izbrana ob reki Taljment.

Značilen dogodek je, da se priznava, da so se včeraj vršili boji na gričih pri Furlanskem Sv. Danijelu in pri Slovenskem Pasjanu. Ker je iz Vidma po železnici do Benetk 84 in pol milje in Slovenski Pasjan 77 in pol milje vzhodno od Benetk po isti železnici, je razvidno, da niso včeraj vpadniki napredovali nič manj kot 12 milj — zapadno od Vidma.

S prihodom tevtonskih prednjih straž v Slovenski Pasjan je sovražnik oddaljen od središča črte ob Taljmentu samo 14 in pol milje.

Ker Avstrjici in Nemci ne prodirajo manj na dan kot 10 milj, se more pričakovati, da bodo nocoj oddaljeni od središča Taljment črte samo še kakih pet milj, katero črto je Cadorna določil za obrambo, ako bodo rezervne čete, ki prihajajo na pomoč iz Verone, Padue in Benetk, dati dovolj zavetja umikajoči se drugi in tretji armadi.

Da se to more zgoditi, je tudi potrebno, da se umikanje nadaljuje s popolnim uspehom in da pridejo Italjani za prvo obrambno črto, ne da bi bil kak večji del njihove armade odrezan.

Ko se omenjajo včerajšnji boji na gričih pri Furlanskem Sv. Danijelu, je tudi značilno, ker je Sv. Danijel bližje Taljmentu kot pa Pasjan. Mnogo je odvisno od početka operacij, katere so omogočile, da so se nemški vojaki pričeli bojevati na gričih pri Sv. Danijelu Furlanskem.

Ta kraj je okoli 20 milj oddaljen od Vidma. Ako so bile nemške čete, ki se omenjajo na tem mestu, poslane, kar je skoro gotovo, iz Vidma, potem to pomeni, da je namen Nemcev, odrezati laško armado od Žemone. Ako pa ta armada ne prihaja iz Vidma, potem je za Italjane še slabše, kajti v tem slučaju pritiska proti jugu nova avstrijska armada (pod Krobatinom), ki prihaja s Karnskih Alp ter pomeni veliko ojačenje za prodiranje proti Taljmentu.

To znači, da mislijo Nemci obkoliti laško levo krilo. Ako se to posreči, potem bo moral general Cadorna iskati novo črto, pri kateri bo mogel zadržati sovražnika.

Ta črta bi bila reka Piava, kakih trideset milj zapadno od Taljmenta.

Laška poročila prav nič ne omenjajo, kaj dela tretja armada, ki se poskuša izvleči iz svojih postojank, ki leže ob železnici, ki teče paralelno ob obali iz Tržiča.

To armado poskušajo Nemci odrezati. Ako se jim je posrečilo priti mimo Sv. Jurija, potem je na varnem. Ako pa je šel kak del te armade vzhodno od Sv. Jurija, potem so jo Avstrijci in Nemci odrezali.

Ker so potisnili svojo črto severozapadno od Vidma proti Sv. Danijelu in zapadno proti Pasjanu Slovenskemu, potem je malo dvojbe, da bi bili poslali še kak drug oddelek proti jugu v smeri proti Sv. Juriju, ki leži južno od Vidma.

Včerajšnja avstrijska in nemška črta je bila Sv. Danijel-Pasjan-Sv. Jurij. Nemško desno krilo se bo naslanjalo na cesto, ki pelje iz Žemona v Casro za Taljmentom. Nemški center se nahaja v Vidmu in se pomika skozi Pasjan proti rekama Corno in Codroipo, med tem ko se pomika levo krilo od Sv. Jurija proti Lasitani s prekoračenjem Taljmenta.

Početek tega prodiranja je podoben prodiranju nemških in bolgarskih čet pod Falkenhaynom in Mackensenom v Rumunijo prejšnjega leta.

Kakor v Rumuniji korakajo čete centralnih držav posamezno k skupnemu vdarcu. V rumunski kampanji je Falkenhayn potiskal svojo armado preko prelazov, Mackensen pa je vodil svoje čete v določenih presledkih čez Donavo. Posledica je bila skupni pritisk, ki je prisilil Rumunce, da so umaknili svojo fronto iz gorovja, da so se izognili nevarnosit, da bi bili obkoljeni od zapada.

Temu se morajo v sedanji kampanji umakniti tudi Italjani, ker jim preti obkoljenje od severa iz prelazov v Karnskih Alpah.

Spočetka je vse kazalo, da je Mackensen poveljnik tega prodiranja.

V zadnjih dveh dneh pa se je poročalo iz Berlina, da so "avstrijsko-nemške čete ob Soči pod poveljstvom generala pl. Belowa".

Po poročilih iz Berlina tedaj Mackensenovo ime odpade. Zdaj pa nastane vprašanje, kje je Mackensen?

Morebiti poveljuje četam, katere namerava Nemčija vreči skozi prelaz Ploecken in druge prelaze Karnskih Alp; morebiti pa ima v rezervi vojsko, s katero bo prodiral po dolini Adiže.

Ako je temu tako, potem igra Mackensen v beneški kampanji z ozirom na Belowa isto vlogo kot v rumunski kampanji z ozirom na Falkenhayna, ki je stalno pritiskal na rumunski centrum, ki se je moral umikati proti Bukarešti, med tem ko je pa Mackensen v smeri od Donave vedno grozil, da obkoli levo krilo umikajoče se rumunske armade.

V sedanji armadi je Below prisilil Italjane, da so se umaknili od Soče proti zapadu, Mackensen pa bo, prišedši skozi severne prelaze, obkolil levo krilo umikaočih se Italjanov.

Dozdaj so vjeli Avstrijci in Nemci 180.000 Italjanov.

NEMCEM SE JE POSREČILO ZASESTI NEKAJ VAŽNIH PREDMOSTIJ PRI REKI TAJMANT. POROČILO NEMŠKEGA VOJNEGA STANA. — ČETE 14. ARMADE SO SI PRIBORILE ZOPET ZELO VELIKO ZMAGO. — NEMCI IN AVSTRIJCI SO DOSEGLI TAKE USPEHE, KAKORŠNIH JE BILO LE MALO V SEDANJI VOJNI.

True translation filed with the postmaster at New York on Nov. 2, 1917, as required by the act of Oct. 6, 1917.

Berlin, Nemčija, 1. novembra. (Preko Londona). — Nemški vojni urad je izdal danes popoldne sledeče poročilo:

Da so bile naše operacije proti Italiji tako uspešne, se moramo v prvi vrsti zahvaliti našemu hitremu prodiranju na vzhodu ter brezprimerni vstrajnosti naših čet na vseh frontah, posebno pa onih na zapadu.

Včeraj so si zavezniške čete štirinajste armade priborile nadaljno veliko zmago.

Oddelki sovražne armade so se vstavili ob Taljmentu.

V gorah, v Furlanski nižini ter ob železnici Codropo—Treviž se je sovražnik v vroči borbi umaknil na breg reke.

Obdržal je pa predmostne pozicije na levem bregu v bližini Pinca, Dinjama in Codroipa.

Da bi omogočil pomaknitev svoje tretje armade na zapadni tek Taljmanta se je trdnovratno vstavljal na pozicijah pri Bertiolu in Lavarianu.

Podžgani z željo po zmagi ter pod poveljstvom izkušenih poveljnikov, so dosegle tukaj nemške in avstrijske čete uspehe, kakoršnih je bilo le malo v sedanji vojni.

Predmostja pri Dinjanu in Codroipu so zavzeli z naskokom pruski lovci ter bavarska in virtemberška infanterija.

S severa so prodrle brandenburške in šlezijske čete ter zavzele italijanske pozicije vzhodno od Taljmenta dočim so izvežbane avstrijske in ogrske čete pregnale sovražnika izpred prehodov pri Latisani.

Ker so bili Italjani odrezani na severu ter obkoljeni z leve in desne strani, jih je odložilo več kot 60,000 orožje.

Pri tem so zmagalci zaplenili tudi nekaj sto topov.

Število Italjanov, vjetih tekom enega tedna v dvanajsti uspešni soški bitki, je torej naraslo na več kot 180,000, število zaplenjenih topov pa nad 1500.

V istem razmerju je bila zaplenjena tudi množina drugega vojnega materjala.

Poročilo omenja, da se ni na drugih frontah pripetilo ničesar posebnega.

Dodatno poročilo generalnega štaba, ki je bilo izdano zvečer, se glasi:

Ob Taljmentu smo one čete, ki so ostale na vzhodnem bregu, deloma zapodili nazaj, deloma pa vjeli.

Pariz, Francija, 1. novembra. — Zadnji razvoji nemško-avstrijske akcije proti Italiji dovoljujejo precej vpogled v strategijo Nemcev ter pojasnjujejo njih cilje pri sedanjem velikem prodiranju.

Nova avstrijska armada, pod poveljstvom generala Krobatina, se pomika v južno-zapadni smeri od Karnijskih Alp proti skrajnemu desnemu krilu sovražnika. Ta armada ogroža Gemono, ki brani gorenje dohode k Taljmentu, na točki, ki je oddaljena trideset kilometrov severno od Vidma. Soglasno z avstro-nemškim načrtom hočejo prekoračiti reko pri tej točki ter pasti s tem v zaledje italijanski obrambni črti, ki leži bolj proti jugu.

Ob istem času potiska 14. nemška armada, pod poveljstvom generala Belowa, v južno-iztočni smeri od Vidma naprej ter skuša odrezati italijanske čete na Krasu in ob južni Soči na njih potih, ki so še vedno odprta ob morju.

Italjani so na ta način ogroženi od dveh strani. Na jugu lahko izsili Below njih umikanje do reke Taljmenta. Na severu pa lahko zaobrne Krobatin celo italjansko obrambno črto ob Taljmentu ter izsili veliko umikanje do reke Piave, ki se nahaja v veliko večji bližini od Benetk.

Na kratko rečeno, so bili Nemci in Avstrijci uspešni v tem, da so obnovili klasično strategično potezo in sicer v svoj lastni prid. Ves manever Mackesena je popolna pararela zmagoslavne kampanje Napoleona na istem ozemlju in sicer v pričetku leta 1797. Razlika obstaja le v tem, da je bil Napoleon obrnjen proti iztoku, dočim je Mackensen proti zapadu.

Napoleon je potisnil naprej Masseno na svojem levem krilu v severu, da se polasti izvirov reke Piave, ki so predstavljali v njegovem slučaju prvo oviro, katero je bilo treba premagati. Massena je nato zaobrnil črto ob reki Piave in glavna francoska armada je prodirala nato naprej. Nato pa šel Massena naprej proti gorenjemu Taljmentu. Tudi ta črta se je za obrnila in zapet je žel Napoleon sadove zmage.

Danes pa stoji na mestu Massene Krobatin in na mestu Napoleona Mackensen. Strategija slovitega Korzičana pa še vedno obvladuje situacijo. S frazo, ki je znana ameriškim čitateljem, je spustil Mackensen v tek slavni pohod proti boku, ki je leta 1914 vrgel nazaj francosko-angleške sile od meje Belgije pa do reke Marne.

Nepotrebno je omenjati, da je stališče Italije zelo resno. Na drugi strani pa oslablja vsaka milja avstro-nemškega prodiranja in napredovanja bojno silo ter moč teh dveh, dočim se Italjani pri svojem umikanju z vsakim korakom približujejo svojim rezervam, ki bodo prišle italijanski armadi na pomoč s svojo veliko numerično premočjo.

Nadalje pa kažejo poročila iz Rima, da je srce Italije zdravo, da so pozabili na vse spore vpričo skupne nevarnosti in da je izginila vsaka možnost notranje politične slabosti. Ustvarjenje te slabosti v notranjosti Italije pa je bil eden glavnih ciljev najnovejše nemško-avstrijske ofenzive.

Povišanje poštnih pristojbin.

Opozarjamo vse čitatelje, kakor tudi ostale rojake, da bo poštnina z 2. novembrom sledeča:

Za pisma in druge pošiljatve po prvem razredu izvezemši lokalna pisma, znaša poštnina 3 cente za vsako unčo, ali pa del unče.

Lokalna pisma po 2 centa za vsako unčo, ali del unče.

Pod lokalnimi pismi so zapopadena ona pisma, ki so naslovljena v okrožju enega poštnega urada. V to vrsto spadajo pisma v okrožju New Yorka: Manhattan, Bronx, Pelham in Pelham Manor.

Poštnina 3 cente znaša za vsako pismo, ki se naslovi iz enega kraja v drug kraj v Združenih državah, nadalje v Canado, Cubo, Mehiko, Panamo in Shanghai na Kitajskem.

Za dopisnice in razglednice znaša poštnina 2 centa. —

Z 2. novembrom tedaj pričnite prilepljati na vsako pismo znamko za 3 cente, na dopisnice in razglednice pa za 2 centa.

Poškodovan ameriški transport.

Ameriško ladjo je zadel torpedo. "Finland" je bil na potu domov ko ga je zadel torpedo. — Vrnil se je v pristanišče.

True translation filed with the post master at New York on Nov. 2, 1917, as required by the act of Oct. 6, 1917.

Washington, D. C., 1. novembra. Mornariški department je danes prejel poročilo o napadu na ameriški transport "Finland", ki je bil na potu domov, ko je bil napaden, toda se je še z lastno paro mogel vrniti v neko tuje pristanišče.

Med tem ko je bilo rečeno, da je bil "Finland" torpediran, priznava mornariški department, da je tudi mogoče, da je zadel ob mino. Poročilo tajnika Danielsa se glasi:

"Mornariški department je prejel poročila, ki pravijo, da je bil transport "Finland" torpediran, ko se je vračal iz tujih voda. Ladja je bila le lahko poškodovana in se je vrnila v pristanišče z lastno paro.

"Finland" je bil pod eskorto, pa videti ni bilo nobenega znamenja kakega torpeda, ali podmorskega čolna."

"Finland" je eden največjih parnikov pod ameriško zastavo.

Z raznih front.

True translation filed with the post master at New York on Nov. 2, 1917, as required by the act of Oct. 6, 1917.

Zapadno bojišče:

London, Anglija, 1. novembra. Ponoči je bila nemška artilerija zelo delavna severovzhodno in vzhodno od Ypresa. V bližini Paschendaele smo z našim ognjem prepodili sovražne čete, ki so se zbirale.

Nočno poročilo:

Število Nemcev, katere so Angleži vjeli v oktobru, znaša 9123, med temi 242 častnikov. V istem času smo tudi vplenili topov, 431 strojnih pušk in 42 zakopnih možnarjev.

Pariz, Francija, 1. novembra. [illegible] artilerija je bila nekoliko živahnejša na nekaterih krajih severno od Aisne v okolici Les Maisons de Champagne in da desnem bregu Mozele, severno od Bezonvaux.

Sovražni letalci so bombardirali Calais ponoči 29. oktobra, sinoči pa Dunkirk. Povzročena škoda je bila neznatna; med civilisti ni bilo žrtev.

Ruska fronta:

Petrograd, Rusija, 1. novembra. Na severni fronti v okolici Rige se sovražnik na nekaterih mestih umika v postojanke, katere je že prej pripravil.

Umikanje se nadaljuje tako, da so sovražnikove zadnje straže v vedni dotiki z našimi poizvedovalnimi oddelki. Ni vzroka, da bi se moglo misliti, da bi mogel sovražnik premestiti svoje čete na kako drugo fronto.

Črno morje: Dva naša torpedna čolna, katera sta bila posla poslana, da uničita en turški parnik, katerega je poškodoval naš podmorski čoln, sta zadela na en sovražni torpedni čoln in dva parnika v zalivu nada. Sovražni torpedni čoln je bil potopljen, dva parnika zažgana in obmorska baterija v zalivu uničena.

Umikanje Cadorne.

CADORNA VODI UMIKANJE Z VELIKO SPRETNOSTJO. — AVSTRIJCI SO VDARILI NA ITALJANSKO ARMADO NA NAJSLABEJŠEM MESTU. — ITALJANI POPOLNOMA IZNENADENI. — NA BANJŠICI BI ZADELI NA DOBRO ORGANIZIRANO ARMADO. — "PRIŠLI SO SKOZI ZADNJA VRATA KOT TAT".

True translation filed with the post master at New York on Nov. 2, 1917, as required by the act of Oct. 6, 1917.

Italjanski glavni stan v severni Italiji, 31. oktobra. — Za trenutek je bilo treba popustiti vojaškim potrebam; to bo tudi razložilo pomanjkanje poročil, ki so zelo kratka in zadevajo najvažnejšo dobo sedanje vojne.

Ni namen italjanskega vrhovnega poveljstva prikrivati dejstev Ameriki, Angliji ali splošni tuji publiki, toda v najvažnejšem trenutku je prva zahteva, da se ne dovoli objavljati podrobnosti, ker bi to lako dalo sovražniku kako sled o tem, kar se je zgodilo, ali pa kar bi se še imelo zgoditi.

Eden izmed poveljujočih častnikov je obvestil nekega časnikarskega poročevalca, da se mora javnost zavarovati napram poročilom, ki se bodo razširjala iz raztresenih informacij.

Dejstvo pa je, da je med onimi, ki so bili priča pretresljive drame, zelo malo nevojaških oseb. In vsi ti očividci, kakor tudi časnikarski poročevalci, z veseljem vpoštevajo odloke, katere smatra vrhovno poveljstvo za — primerne. Poleg teh nekaterih omejitev se more podati nekaj natančnejših podatkov.

General Cadorna je podal o poglavitnih operacijah najglavnejše točke, ko poroča:

— Sila njihovega napada in neenak odpor je zlomil naše levo krilo na julijski fronti.

To poročilo je bilo izdano v nedeljo in vsebuje vse uspehe velikanskega koncentriranja avstrijsko-nemških armad, o katerih se je poročalo v podrobnosti še predno so operacije dosegle svoj kritični višek.

Veličina presenetilne ofenzive je bila še povečana s tem, da je bil za napad izbran prostor, kjer ni bilo skoro nikakih bojev.

Ako bi bil sovražnik izbral kak drug del fronte: blizu Gorice, ali na Banjšici, tedaj bi stal nasproti dobro organizirani armadi.

Toda, — "ker se je priplazil skozi zadnja vrata", — kakor popisuje nek častnik te operacije, — je bil sovražnik kot tat, ki je zalotil družino iznenadeno ter je vsled tega za nekoliko časa v stanu, terorizirati one, ki jih je zasačil v nepričakovanem trenutku. —

Kakor pravi že prejšnje kabelsko poročilo, ki je bilo izdano v petek ponoči, so Avstrijci in Nemci prekoračili Sočo pri Tolminu. Sovražne čete so stale nasproti verigi nizkih hribov, med tem ko so Italjani bili gospodarji prelazov, ki so vodili v beneško nižino.

Ob istem času so Avstrijci in Nemci vprizarjali samo navidezne napade na celi jugovzhodni fronti, da bi s tem onemgočili Italjanom, prevažati svoje čete na skrajni sever. —

Njihovo bombardiranje Gorice in po celem Krasu do Tržiča ob obrežju je bilo strašno, toda infanterijski napadi niso sledili. Ob istem času pa so se dogajali važni dogodki na severu, ko je Mackensen pričel svoj odločilen napad.

Cadornovo poročilo se mora vzeti za trenutek za vse, kar je bilo mogoče poročati o tem, kar se je dogajalo na laškem levem krilu.

Poročevalec, ki je bil priča umikanju, katerega neprostovoljen vdeležnik je bil skozi tri dni in prenesel vse nevrjetno trpljenje, more pričati o trdnosti glavne laške sile in o sijajni organizaciji, katere se je vrhovno poveljstvo poslužilo pri umikanju velikanskih množin vojakov in materiala.

V takih gigantskih operacijah ni čudno, ako ne gre vse natanko kot ura, toda povsod je bilo videti vojaško spretnost, ki je rešila armado nenadnega napada.

V višjih vojaških krogih menijo, da zdaj še ni čas, da se razpravlja o tem, kar se je dogodilo; temveč storiti se mora vse, da se situacija izboljša.

Navduševalno dejstvo je, da se je vsakdo prebudil in se zaveda, da še obstoji italjanska fronta in da je treba, da se zavrne ta terorizem.

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)

Owned and published by the

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

(a corporation.)

FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:

82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Na celo leto velja list za Ameriko in Canado	$3.50	Za celo leto za mesto New York	$5.00
Za pol leta	2.00	Za pol leta za mesto New York	3.00
Za četrt leta	1.00	Za četrt leta za mesto New York	1.50
		Za inozemstvo za celo leto	6.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and Holidays
Subscription yearly $3.50.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovoli pošiljati po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Dopisom in pošiljatvam naredite ta naslov:

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt St., New York City.

Telefon: 2876 Cortlandt.

Položaj na italjanski fronti.

—ooo—

(From The N. Y. Sun.)

—ooo—

True translation filed with the postmaster at New York on Nov. 2, 1917, as required by the act of Oct. 6, 1917.

Sodba nekega angleškega častnika o položaju na laški fronti je sledeča:

— Nemške armade, pod poveljstvom generala Belowa so s silnim udarcem ter veliko drznostjo, katero je treba priznavati v največji meri, preplavile oni del Italije, katerega je branila druga italjanska armada ter vzele Kobarid in v bližini nahajajoče se gorske postojanke z naskokom.

Zavzele so tudi goro Matajur in sicer z udarcem, katerega je izvedlo le par kompanij, kar je tako presenetilo Italjane, da se je cela njih črta ob srednji Soči umaknila.

Tako nenadnega in nepričakovanega oslabljenja odporne sile ni bilo dosedaj na italjanski fronti, razven v maju leta 1916, ko so Avstrijci naskočili italjanske pozicije na trentinski fronti ter potisnili nazaj postojanke prve italjanske armade. V onem slučaju pa je general Cadorna s svojimi izvrstnimi dispozicijami popravil prvotno oslabljeje italjanske fronte in upati je, da se bo to zgodilo tudi v pričujočem slučaju.

Nemši naval na julijsko fronto pa je dospel že do doline Natisona in vsled tega je moral Cadorna opustiti fronto v Julijskih Alpah.

Do tega svojega sklepa je prišel še v pravem času, in splošno umikanje se je pričelo še predno je bilo občutiti najhujše posledice mojstrskega udarca von Belowa.

Pozicija, katero so zavzemali Italjani na avstrijskem ozemlju, je bila ofenzivna, ne pa defenzivna. Ko je bila ta pozicija predrta na levem krilu nad Tolminom, je postala varnost čet na visoki planoti pri Banjšici in na Krasu ogrožena.

Vspričo običajnih razmer bi se lahko Italjani vstavili von Belowu, in rezerve bi lahko sovražnika potisnile nazaj, a radi oslabljenja italjanske odporne sile pa je bila vsaka normalna taktika brezuspešna.

Ko se je general Cadorna umaknil, je napravil iz potrebe — čednost. Korektna vojaška strategija ga je dovedla do sklepa, ki rani italjanski narodni ponos ter stavlja v nevarnost vse načrte zaveznikov.

Beneško vojno pozorišče je prepreženo s velikim številom rek, ki nudijo izvrstno priliko za obrambo. Za te reke se Italjani lahko uspešno umaknejo, če bi nastala tozadevna potreba ali pa lahko pričnejo z inicijativo. Te reke so Taljament, Livenzo, Plava, Brenta, Bacchiglione in Adiža. To so hudourniki ter v tem času ponavadi preplavljeni.

Če so vršile italjanske zadnje straže svojo dolžnost ter niso dovolile, da bi jih pri umikanj pregazili in uničili, kar je mogoče izvršiti le radi zelo slabih čet, potem ni bilo italjanskim četam prav nič težko dospeti do Taljmenta ter utrditi tozadevne postojanke, kajti Taljment je prva reka, do katere so dospele italjanske čete pri svojem ukimanju.

Če domnevamo, da je bilo to umikanje redno, potem prihaja glavna nevarnost iz dejstva, da je obramba vseh teh beneških rek ogrožena pri izvirkih v gorah. Za pečinami, iz katerih izvirajo te reke, stoje pripravljene nadaljne avstrijske čete ter le čakajo povelja, da pričnó s prodiranjem.

Umikanje na Taljment postojanko bi bilo ugodno za glavne armade, a resnična težkoča leži v tem, kako zvezati obrambe ob reki z obrambami gorskih vrhuncih, kajti te postojanke je treba opustiti z vsakim nadaljnim umikanjem glavnih italjanskih armad.

Vsako opuščenje pozicij pa ima za posledico povečano število avstro-nemških čet, ki bodo prišle preko vrhuncev gora.

Če bo vsled tega Taljmento bodoča obrambna črta, nastane vprašanje, katere pozicije bodo zavzeli branilci karnske fronte in kje se bodo ustavili.

Dvotirna železnica iz Trbiža v Pontebo je gotovo velike privlačne sile za sovražnika. Če ne bodo močno vzdržali Canal del Ferro in Felle ter zavarovali Pontebo, bo gorenja črta ob Taljmentu gotovo nevzdržljiva.

S problemi istega značaja se bodo morali pečati Italjani pri vsaki nadaljni obrambni črti ob potekih teh gorskih rek. Vedno bo nevarnost, da bodo ob vsaki črti prodrli Avstrijci iz gorskih prelazov ter ogrožali italjansko krilo.

To se bo zgodilo v vsakem slučaju, če ne bodo mogli Italjani držati gorskih prelazov ob severu.

Najbolj nevarna izmed vseh poti v ozadje umikajoče se italjanske armade pa vodi po dolinah Sugana in Lagarina. Te dve dolini dovoljujeta operacije v velikem obsegu, kajti v tem letnem času bi bila uporaba večine gorskih prelazov, ki vodijo v italjansko ravnino, neugodna in nepripravna za sovražnika.

Nemci so vprizorili napad na Italjane v letnem času, ki je najmanj prikladen za njihovo stvar. S tem pa, da so vrgli svojo štirinajsto armado proti severu, kažejo Avstrijci namen, da hočejo operirati v smeri proti izvirkom beneških rek.

To dispozicijo je treba v polni meri vpoštevati.

Če bi vojna sreča, ki je zelo opoteča, prisilila umikanje na zaporedne črte gorskih rek, je vendar ena črta, ob kateri se morajo italjanske armade ustaviti ter se boriti, namreč črta pri Adiži.

Dasiravno je tako umikanje na to črto zelo nevrjetno in bi bilo vsega obžalovanja vredno, je treba vendar priznati, da bi ne bile italjanske čete ob Adiži še nadalje izpostavljene stalnemu ogrožanju z gora, kar mora vedno strašiti duha poveljnika na julijski fronti.

Reka Adiža je resnična vojaška meja Italije proti Avstriji. Vse druge reke na Beneškem so le prednje postojanke.

Na srečo pa so to le zgolj akademična razmišljevanja vspričo velike zmožnosti italjanskéga vrhovnega poveljstva ter pomoči, katero so obljubili Italiji njeni zavezniki Francozi in Angleži.

Dosti je vzroka za domnevanje, da bodo silni udarec Avstrije in Nemčije izenačile, še predno bo prišla Italiji pomoč z druge strani.

—ooo—

Dopisi.

—ooo—

South Bethlehem, Pa.

V nedeljo 28. oktobra je nam prevzvišeni škof blagoslovil našo novo slovensko cerkev, katero so dali sezidati ogrski Slovenci. To je bil res dan veselja za vse Slovence. Ta dan smo tudi čuli lepo petje, kajti iz New Yorka je prišla "Domovina" s pevovodjem g. Hudétom. Ne bomo hvalili gospoda pevovodjo in ne pevcev, kajti to je že znano daleč: kjer je "Domovina" z g. Hudétom, tam se sliši krasno petje. Torej srčna hvala "Domovini" iz New Yorka, ki nam je pomagala do tako lepega petja. Bog vam plačaj ves vaš trud. Bodite pozdravljeni od vseh slovenskih cerkvenih pevcev iz South Bethlehema.

Jerry Koprivšek, org.

Pueblo, Colo.

Pri tem, ko Vam pošljem naročnino za "Glas Naroda", hočem tudi nekoliko popisati razmere v tukajšnji slovenski naselbini.

Dela se dobro in zasluži toliko, da človeku ni treba biti lačen. Zaposleni smo v različnih podjetjih. Nekateri delamo v rudotopilnicah, drugi v jeklarni, v packing houses itd.

Država je suha; alkohol se dobi samo za medicino.

Imamo mnogo društev, ki pripadajo raznim jednotam in zvezam. V zadnjem času je pri nas mnogo žalosti, kajti fantje gredo k vojakom in ljudje tako zelo mrjo, da imamo kak dan kar po dva mrliča. Toda imen ne bom našteval, ker se bojim, da bi imel urednik preveč dela. (Drugič vedno navedite imena umrlih rojakov, kajti to nas in posebno še druge rojake zanima. Op. ured.)

Pozdravljam vse čitatelje in čitateljice "Gl. Nar."

Josip Anžlovar.

—ooo—

Pisma slovenskih vojakov.

Camp Meade, Md.

Ker bi lahko za gotovo rekel, da še ni bilo slovenskega dopisa iz tega kraja, sem se jaz namenil napisati par stavkov.

Čitam tudi dosti dopisov, v katerih se oglašajo slovenski fantje izpod zastave Strica Sama.

Ne bom opisoval vseh tukajšnjih razmer in malenkosti, saj ste že itak čitali v preteklih listih, ko so jih sporočali drugi rojaki, kako in kaj da je pri vojakih Združenih držav.

Sporočam pač, da tukaj v Camp Meade je o Slovencih prav malo čuti. Iz Forest City, Pa., jih je 6; mogoče da jih je še več iz drugih strani, pa človek ne ve zanje. Ta campa je zelo velika. Moštva je bilo tukaj že okoli 40,000, precejšnje število vojakov pa je bilo prestavljenih v državo Georgijo. Praznih je še mnogo poslopij, ki so ravno izdelana in še vedno stavijo nova. Kakor sem izvedel, hočejo napraviti stanovanj za okoli 50,000 vojaštva. Ceste popravljajo in trdijo. Poprej, ko smo mi prišli sem (zdaj je šest tednov, kar smo tukaj), so bila navadna farmarska pota. V suši je bilo prahu, da je bila groza, v dežju pa blata toliko, da se je človek skoro izgubil v njem. Zdaj pa vse trdijo s strojem; kar je pa poglavitnih cest, jih pa še s cementom zalivajo. Kjer je bilo pred štirimi ali petimi tedni grmovje in velika hosta, sedaj se tam ne vidi drugega kot poslopje pri poslopju.

Naibližje mesto od tukaj je Baltimore, do koder je kakih 19 milj, do Washingtona pa je do 24 milj, tako da kateri prav rad po mestih hodi, tudi tukaj lahko gre včasih kam, ko lahko dobi vsak dopust za nekaj ur. Kadar nimamo posebnega učenja, nam ukažejo, da moramo iti football igrat. Seveda, kar je nas bolj lesenih, takim ne gre izpod rok ta igra. Včasih jo dobim v nos, da se vse posveti v glavi; pa pravi kateri: lopato bi ti dal v roke! Nikdo mi ne zameri, ker vsakdo ve, kak igralec sem v civilu: z lopato in krampom. In tako mislim, da, kadar bom prost, bom zopet igral to igro kot sem jo prej.

Pozdravljam vse Slovence širom Amerike, posebno pa rojake v Hanover, Luzerne, Duryea in Forest City, Pa. Kdaj se vidimo, se ne ve.

Frank Peipon,
Batt. A, 311 Field Art.,
Camp Meade, Md.

Dragi prijatelj F. K.:

Naznanjam Ti, da sem prejel pismo in cigarete. Prav lepo se Ti zahvalim za vse, posebno pa še za "Glas Naroda". Prosim Te, da mi pošlješ še kaj knjig, kajti vojaki imamo dovolj časa za čitanje.

Naj Ti popišem nekoliko naše življenje. Do daj je še vse lepo. Vsak dan imamo po 7 do 8 ur vaje. Prav lepo je biti vojak, kajti nobena krivica se nam ne godi; samo to je žalostno, ker nimamo nič deklet.

Kakor Ti je znano, jako veliko sanjam. Naj Ti povem, kaj se mi je sinoči sanjalo. Dobili smo povelje, da gremo nad kajzerja. Tudi jaz bi rad zaslužil tisti miljonček, zato sem stopal v prvi vrsti. Od daleč že sem videl Mr. kajzerja. Streljal sem na vse kriplje, pa ga nisem mogel dobiti na muho. Ravno sem mislil na miljonček, ko dobimo povelje, da moramo napasti z ročnimi granatami. Hitro sem zagrabil svoje čevlje ter jih vrgel na nasprotno stran, kjer je stalo njih veličanstvo kajzer. Ali, glej spaka! Dobro sem zadel; moj tovariš, ki je spal poleg mene, je skočil pokonci ter mi jih je naštel po moji grbi tako, da sem jih imel dosti. Zato sem pa sklenil, da v spanju ne grem nikdar več nad kajzerja.

Tukaj nas je več Slovencev in Ti vsi pošiljamo tisočere pozdrave. Želimo, da bi nas obiskal kaj kmalu. Posebno meni je dolgčas po Tebi. Pišeš mi, da naj pišem kaj v "Glas Naroda". Poslušali smo vsi, pa ne gre. (Le korajžo, saj bo šlo!)

Slovenski fantje so bili vedno prvi v boju. Kjer je stal "Kranjski Janez", tam je bila zmaga. Tudi mi se hočemo boriti do zadnje kaplje krvi, saj nam je America first. Ne bojimo se ničesar; zmagati, ali pa umreti!

Vi, ki ste ostali doma, ste naša tolažba, naše upanje. Pomagajte nam, da se prej zmagoviti povrnemo. Vse voljno prenašamo, saj vemo, da se borimo za blagor celega sveta in tudi za našo zemljo. Trdni bomo stali v boju in ako pademo, tedaj bomo umrli za blagor človeštva in za blagor naše slavne ameriške republike.

Vsi podpisani Te lepo pozdravljamo in se Ti zahvalimo a karto, katero si nam poslal. Tako smo bili veseli, da smo kar od veselja poskakovali. Kadar se povrnemo, bo nas prva pot peljala k Tebi.

Sprejmi naše pozdrave ter ostajamo udani

Frank Tegel, Frank Ravnikar, Tony Tomažin, Joe Škapin, Joe Simoni, John Hrvat, Jack Janežič, M. Pezdir, Tony Škoda.

NB. Vidite, da nas je mnogo skupaj. Ako bodete čitali to pismo in imate pri vojakih kake prijatelje, pišite jim. To jih bo zelo veselilo.

Camp Sherman,
Chillicothe, O.

Namenil sem se napisati par vrstic iz naše nove naselbine mesta Sherman.

Prišel je dan 6. oktobra, ko nas je poklical Stric Sam. Šlo je dosti mladih fantov in mož in tudi jaz ž njimi ter še par drugih Slovencev. Ko smo korakali po mestu Canonsburgu, Pa., na kolodvor, nas je spremljala velika množica ljudstva in tri godbe ter tudi slovenska iz Alexandra, Pa. Bilo je dosti krika in tudi dosti solz se je pretočilo. Po poti smo dobili še več polnih železniških voz rekrutov; vozove so kar priprezali k vlaku, da je bilo nas 15 voz. Vlak je pihal proti Chillicothe, Ohio, kamor smo dospeli ob dveh zjutraj. Tam so nas vse preiskali, če imamo kakšne opojne pijače. Potem nas je vlak peljal še pet milj do mesta Sherman. Tukaj so nam dali stanovanja, drugi dan pa stalno delo za nedoločen čas. Plača je en dolar vsak dan, čeprav sneg pada. Če je slabo vreme, imamo pa razne govore. Pridejo razni govorniki ter govorijo o vojni in liberty bondih, katere nas silijo kupovati. V naši kampi smo jih vzeli za 12 tisoč 600 dolarjev.

Sedaj nam primanjkuje zimske obleke, ker ne morejo je sproti narediti za vse vojake.

Tukaj nas je precej Slovencev iz raznih krajev in smo raztreseni po celi kampi.

Za danes naj zadostuje, pa drugič kaj več.

Pozdrav vsem čitateljem širom Amerike.

Martin Žagar,
15th Co., 4th Training Bat'n,
Camp Sherman, Chillicothe, Ohio.

(Za glasilo je prišlo prepozno. Op. uredn.)

Slovenski begunci.

Dne 4. septembra ob 4. pop. je pričel sejo begunski odsek poslanske zbornice na Dunaju. Od slovenskih poslancev so se vdeležili te seje vsi člani: dr. A. Gregorčič, Fon in za odsotnega dr. Kreka njegov namestnik Gostinčar. Navzoč je bil notrenji minister grof Toggenburg.

V razpravo je prišla usoda zakona, ki ga je poslanska zbornica sprejela, gosposka zbornica pa ne, ker zahteva nekatere premembe. Da bi begunci ne trpeli preveč, je izdala vlada dve naredbi: dne 23. julija in 6. avgusta, ki sta sprejeli vse glavnejše določbe zakona, a ne vseh. Zato pa je marsikaka neprilika, ki begunce hudo teži.

Poslanec Gostinčar se je oglasil v tej razpravi z obširnejšim govorom in je predlagal naslednje resolucije:

1. Vlada se pozivlje, da razpošlje političnim oblastnijam nova navodila o prostem preseljevanju beguncev v smislu načela zakona, ki je bil v poslanski zbornici že sprejet, v namen, da morejo begunci kadarkoli zapustiti taborišča in naseliti se na kmetih, kjer bodo dobrodošli za splošnokoristna dela. Nakazilo hrane v take občine mora soglašati s prirastkom beguncev. Takozvane aprovizacijske težave ne smejo delati iluzorične določbe o svobodnem preseljevanju beguncev.

2. Vlada se pozivlje, da poduči politične oblasti kot zglaševalnice za begunce, naj osebna priglaševanja brez odloga sprejmejo na zapisnik in takoj potrebno ukrenejo, da se begunske podpore brez sleherne zamude izplačajo. Pismena priglašenja, ki bi se zdela oblastim pomanjkljiva, se morajo uradoma takoj izpopolniti, da se izplačevanje podpore zaraditega po nepotrebnem ne zakasni. Učiteljskemu osobju, ki živi brez drugega zaslužka v zaledju, se mora tudi izplačevati begunska podpora.

3. Vlada se pozivlja, naj poduči komisije za odmerjevanje vojaških vzdrževalnih prispevkov, da jih je odmeriti beguncem po vsakočasnem njihovem prebivanju in ne po njihovem prvotnem domačem bivališču, n. pr. na Dunaju 2 K, v Gradcu po 1 K 80 v in ne po 1 K 60 v, kakor da prebivajo še vedno ob soški bojni črti, odkoder so jih vojni dogodki pregnali. Beguncem, ki so doma te prispevke že dobivali in se je izplačevanje vsled tega iz domovine pretrgalo, se morajo izplačavati vsi zastanki.

Neka Čehinja ima dva otroka, je reva, a so jo grozno opišili, dobivala je le po 20 kron na teden vzdrževalnega prispevka. Deplačali so ji 600 K. — Neka Slovenka je dobila prispevek za 507 dni in neka druga celo za 808 dni nazaj po 1 K 20 v. Toda od 1. avg. dalje jim nakazujejo le po 1 K 60 v, kakor da žive doli ob Soči.

V notranjem in domobranskem ministrstvu pravijo, da je merodajno sledeče: § 3. novega zakona pravi, da priteče državni vzdrževalni prispevek opravičenim osebam na Dunaju po 2 K, v Gradcu in večjih mestih II. razreda po 1 K 80 v. Naši begunci imajo svoje "običajno bivališče" še vedno doli v domovini, kjer znaša prispevek 1 K 60 v, torej jim odmerjajo tudi toliko, pa najsi stanujejo na Dunaju. Ako bi bili begunci ob času, ko dobe pravico do te podpore, torej po vpoklicu rednika, ali 1. avgusta t. l., ko je stopil ta zakon v veljavo, za vedno opustili svoj stari dom (ker ga jim je sovražnik uničil in se tja sploh več ne povrnejo!!) in izrekli, da so zdaj stalno bivajoči na Dunaju ali v Gradcu, pa bi jim bili odmerili prispevek po 2 K ali 1 K 80 v na dan in osebo. Na take "finese" v tolmačenju tega zakona se ne spuščajo! Kdo naših ljudi pa je tako prefrigan, da bi bil to potuhtal?! Zato je zmaga na strani takih tolmačev zakona in škodo trpe naši revni begunci.

Gotovo pa je, da zakonodajalec ni imel pred očmi take škode beguncev. Z ono določbo je hotel le onemogočiti različne zlorabe, nikakor pa mi bilo v mislih, oropati begunce za podporo, ki je določena po razredih 2 K, 1 K 80 v in 1 K 60 v vsled draginjskih razmer dotičnih krajev. V raznih taboriščih je na stotine rodbin, ki so doma že dobivale te vzdrževalne prispevke. Odkar so morale bežati iz domovine, ne dobivajo več nič. Nikdo jih ni poučil, nikamor se niso mogli ljudje obrniti po informacije. Molčali so in trpeli. Taborišča so bila skrbno zastražena, da niso mogli do beguncev ne župani, ne poslanci! Ali zdaj se begunci oglašajo za svojo pravico in zahtevajo tudi vzdrževalni prispevek. Gre jim doplačilo za ves čas, odkar je bilo izplačevanje pretrgano.

Posl. Gostinčar ima pripravljeno tudi še četrto resolucijo, ki zahteva, naj vlada dovoljuje izredno podporo takim rodbinam, ki morajo pošiljati otroke v kake mestne šole, in sicer za vsakega otroka do zneska dvojne begunske podpore.

Utemeljevanje je umevno samo po sebi. Današnja draginja je taka, da stanejo otroci do 2000 K. Odkod naj jemljejo tolike svote begunci, ki so gospodarsko uničeni?

LAHKO STE OZDRAVLJENI!

☞ Pridite k meni — Jaz vam povrnem vaše zdravje. ☜

Jaz imam najboljše pripomočke za zdravljenje vsakovrstnih bolezni.

X-žarki (električna) preiskava

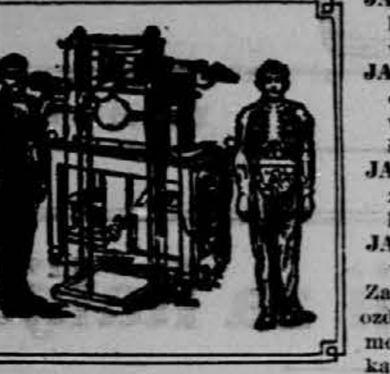

JAZ SEM najstarejši kristjanski specijalist v Pittsburgh, Pa.; 37 let skušnje v zdravljenju bolnikov.

JAZ VAM BOM povedal ako morete biti ozdravljeni brez dvomljenja in ozdravil vas bom, ako se ni posrečilo mlajšim ali neizkušenim zdravnikom.

JAZ RABIM najboljše in najuspešnejše zdravila pri zdravljenju mojih bolnikov.

JAZ IMAM svojo lekarno in laboratorij, vse najboljše za bolne ljudi.

Začudili se boste kakor hitro zamorete biti ozdravljeni. En sam obisk vam bo zagotovil mojo sposobnost in prepričali se boste zakaj imam uspeh v kratkem času.

Vse bolezni moških in ženskih zdravim uspešno.

NIZKE CENE. PREISKAVA IN NASVET ZASTONJ. Govori se slovensko.

Uradne ure:
od 9. zjutraj do 8. zvečer
ob nedeljah samo
od 10. do 2. ure popol.

PROF. DOCTOR B. F. MULLIN
SPECIALIST
411 — 4th Avenue

nasproti pošte
PITTSBURGH, PA.

☞ Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

POTREBUJE SE

15 mož za rezati lokse. Plača $2.50 za deset ur. Oglasite se pri:

Kraft Lumber Co.,
Alexander, Pa.

ali pa pridite k meni:

Matija Stovanja,
Box 25. Helvetia, W. Va.

VABILO
na
VELIKO ZABAVNO
in
PLESNO VESELICO,
katero priredi
SLOV. MOXHAM GODBA
pod vodstvom g. J. Rogel-a
v soboto 17. novembra
v dvorani društva "Triglav"
v Johnstownu, Pa.

Začetek veselice ob 7. uri zvečer. Vstopnina za moške je $1.00, dame so vstopnine proste.

Svirala bo prav fletne poskočnice, da bo plesaželjnim dobro ustreženo.

Vljudno vabimo vse rojake in rojakinje iz Johnstowna in okolice, da se polnoštevilno vdeleže naše zabave. O priliki vračamo milo za drago. Čisti dobiček se obrne za popravljanje instrumentov. Torej, fantje in možje, le pridite s svojimi družicami, da se bomo zabavali prav po gosposka. Za dober prigrizek in postrežbo bo skrbel za to izvoljeni odbor.

(2x 2&14-11)

Iščem svojega brata JUSTA ČERMELJ, doma iz Ustja pri Vipavi na Kranjskem. Nahaja se nekje v ruskem ujetništvu. Prosim cenjene rojake v ujetništvu, če kdo ve kaj o njem poročati, ali naj se pa sam javi svojemu bratu: John Čermelj, 3583 Independence Road, S. E., Cleveland, O., U. S. America.

(2-5—11)

Indijec

Dr. JIN FUEY MOY. M. D.

Nad 40 let izkušnje pri previdnem izdelovanju zdravil iz vsakovrstnih bilk, trav, semen in rož.

Jaz jamčim uspešno zdravljenje ne ozirajе se na to, kako dolgo ste bolni in koliko zdravnikov je vas zdravilo.

Ako ste bolni na želodcu, mehurju, ledicah, ako imate mazulje, bolečine v hrbtu, revmatizem, bolne oči, ušesa ali kako drugo bolezen.

Jaz zdravim v najkrajšem času in po najnižji ceni

Posebno paznost dajem ženskim boleznim.

Dr. JIN FUEY MOY. M. D.
308 Grant Street, Pittsburgh, Pa.

URADNE URE:
dnevno od 9. dopol. do 5. ure popoldne.
ob sredah in sobotah od 9. do 8. ure zveč.
ob nedeljah od 9. ure zjutraj do 2. popol.

ZADNJE MIROVNO GIBANJE NEMČIJE.

(From The Evening Mail.)

True translation filed with the postmaster at New York on Nov. 2, 1917, as required by the act of Oct 6, 1917.

Berlinski "Vorwaerts" daje mogoče izraza oficijelnemu nemškemu naziranju, "da se ni vprizorilo pohoda proti Italiji v napadalnem smislu ali v osvojevalnem namenu, temveč edinole raditega, da se dovede bližje sklenitev miru".

Domnevati, da je vprizorila Nemčija svoje velikanske operacije na popolnoma avstrijski fronti v izključnem namenu, da prepreči ugrabljenje avstrijskega ozemlja, bi ne bilo nič drugega kot ignoriranje cilja nemške diplomacije v tej vojni.

Ozemlje, s katerega se je sedaj izgnalo Italjane, in sicer s pomočjo nemških divizij ter pod vodstvom nemških generalov, je le del ozemlja, glede katerega je naprosil nemški poslanik v Rimu, princ Buelow, avstrijsko vlado, naj ga izroči Italiji. To ozemlje pa naj bi predstavljalo ceno za nevtralnost Italije v sedanji vojni.

Cilj sedanjega strašnega prodiranja na planote severne Italije pa ni rešiti Avstrijo, temveč — pospešiti splošni mir.

Nemci so pri tem uporabili svoje značilne metode, da izvedejo udarec na najbolj slabih točkah zavezniške črte.

Potek nemške vojaške politike proti Rusiji je našel svojega tekmeca v operacijah Mackensena proti Italiji.

Nemčija upa, da bo s celo vrsto hitrih in mogočih udarcev na italijansko armado demoralizirala italijanski narod, da bo pospešila vse sile nezadovoljstva, ki so na delu med italijanskim narodom in da bo s tem avtomatično izločila Italijo kot vojaški faktor in sicer potom razorganizacije njene ofenzivne sile ali pa potom pospešenja direktnega gibanja za separaten mir.

Da je bila zadnja ofenziva Mackensena proti zavezniški sili operacija največjega obsega, je lahko razvidno iz vojnih dogodkov, ki so se završili na tej fronti.

Namen, da se reši Avstrijo pred ogroženjem, bi se lahko doseglo s tem, da se potisne Cadorno nazaj do izbranih postojank ob reki Taljmentu. S tem bi se zavarovalo Avstrijo proti vsaki možni novi ofenzivi.

Postalo pa je v zadnjih dnevih jasno, da se nemško vrhovno armadno vodstvo noče ustaviti ob reki Taljmentu. Z nemške in avstrijske strani se hoče vzeti to črto ter jo napraviti nevzdržljivo za Italijane.

Vsled tega pa se tudi namerava nadaljevati s prodiranjem zapadno in južno od Taljmenta.

Londonsko časopisje ima mogoče prav v svojih izjavah, da predstavlja ta nemški pohod v Italijo prvi korak v kampanji, da se izpremeni celi strategični položaj na vseh frontah, vključno zapadno fronto.

Strategi zaveznikov so bili dosedaj prepričani, da je črta od Švice pa do Angleškega kanala ono ozemlje, kjer bodo padle konečne kocke vojne. Vsled tega se je tudi domnevalo, da je italijanska meja ob Franciji, zavarovana od Italije, varna pred nemškim napadom.

Jamstva, katera je dala Italija v pričetku vojne, ko je proglasila svojo nevtralnost, so bila eden izmed faktorjev, ki je prispeval k odločilni zmagi Francozov in Angležev v bitki pri Marni.

Z vsako miljo, ki jo izgube Italijani proti Mackensenu, je bolj ogrožena francoska meja in ni prav nič pretirano, če se domneva, da je cilj Nemcev in Avstrijcev ta — francoska meja.

Napad na to fronto bi povzročil izpremembo celega vojaškega položaja pri zaveznikih in za zaveznike ugodni konec vojne bi bi pomaknjen v negotovo bodočnost.

GOSPODARSTVO V NAŠIH KRAJIH.

Dne 28. avgusta je zborovala Centrala za varstvo kmetijskih interesov, ki se je bavila z važnimi vprašanji. Ostro se je kritizirala najnovejša krompirjeva naredba in je zbor v navzočnosti zastopnikov c. kr. urada za prehrano in voditelja poljedelskega ministrstva dr. Ertla soglasno sklenil, da se vlada pozivlje, to naredbo umakniti.

Potem se je obravnavalo o organizaciji sadne kupčije in se je moral zastopnik Geos trdo zagovarjati.

Pri krmilih je dr. Lampe opisoval razmere na Kranjskem, ki so nastale po najnovejših rekvizicijah.

Dr. Lampe je opozarjal na slabe posledice, ki izvirajo iz tega, da se v ožjem vjaškem ozemlju uporabljajo vojaški dobavi sena par. 27. zakona o vojnih dajatvah, v zaledju pa naredba o prometu s senom in slamo. Ker se vse dežele sklicujejo na sušo, se mora v vseh deželah enako postopati.

Poslanec Gostinčar je podpiral ta izvajanja.

Zbor se je izrekel proti obstoječim vojnogospodarskim centralam.

Potem je zboroval pod predsedstvom ministra Hoeferja zbor producentov in konsumentov, ki naj bi se izrekel o cenah letošnjemu vinskemu pridelku. Zborovanje je trajalo pet ur in je bilo jako burno.

Nasprotja so bila ostra, ker so zastopniki vojaštva in konsumentov ugovarjali sedanji višini vinskih cen, nakar so zastopniki vinogradnikov dokazovali, kako se je vinogradništvo otežkočilo in podražilo tekom vojske.

Dr. Laginja je ugovarjal proti nizkim cenam, po katerih se je lanski pridelek rekviriral v Istri. S tem se je dežela težko oškodovala. Zahteva, da če se letos zopet zaseže istrski vinski pridelek, se naj plača ista cena, po kateri kupuje vojaštvo vino drugod.

Dr. Lampe je opozarjal na nujnost, da se vlada takoj, še te dni, izjavi, ali misli na kako zvišanje vinskega pridelka, ali na določitev cen ali pusti promet z vinom prost.

Dr. Lampe priporoča naslednje, ker vino ni neobhodno potrebno živilo. — Navaja potem obsodbe, ki so zadele dolenjske vinogradnike. Sodišča morajo dobiti neko merilo, ker to ne gre, da bi bil v enem sodnem okraju obsojen vinogradnik, ako je prodal vino za polovico iste cene, ki jo v sosednem okrožju brez kazni vsakdo dobi.

Ogrske cene so veliko višje. Vsled tega se bo, ako se pri nas drže nizke cene, naš pridelek izvažal na Hrvaško in bo od tam prišel nazaj kot drago ogrsko vino.

Dr. Lampe opozarja vlado na spomenico, ki jo je izdalo Avstrijsko vinogr. društvo. Tam so primerjane naše in ogrske cene in njih razvoj tekom zadnjih let. Cene, ki so tam priporočene za nižjeavstrijska vina, se naj priznajo tudi pri nas.

Ker je stvar tako nujna, se naj objavi vladna odločitev takoj, kajti ljudstvo v tej negotovosti ne more dalje čakati. Dr. Lampe ni za maksimalne cene. Ako hoče priti vlada s kakšnimi cenami na dan, naj bodo enakomerne za vse dežele, in sicer po sledečem načelu:

Primerna cena se določi za navadno, zdravo, naravno vino; boljše kakovoti se plačajo višje, slabše primerno nižje. V katero vrsto spada vino, bodi pripuščeno svobodnemu dogovoru med kupovalcem in prodajalcem. Samo če se ta dva ne moreta zediniti, naj odloči razsodišče strokovnjakov.

Na vsak način pa se mora preprečiti, da bi naš pridelek imel neprimerno nižje cene od ogrskega, kar naj zlasti velja za vojaške dobave.

Zastopnik vojnega ministrstva se je izrekel za znižanje cen. Zastopnik armadnega poveljstva je napovedal, da se bo moralo za soško armado, ki je vsled pomanjkanja pitne vode posebno potrebna vina, dobaviti vino potom zaseženja. Obljubil je Istri boljše cene kakor lani.

Kako daleč bo segala rekvizicija vina in po katerih cenah, se še ni moglo določiti.

Zvečer se je vršil v teh zadevah minist. svet.

Dr. Lampe je posredoval še pri skupnem svetu za prehrano in pri polskem ministrstvu, koder je zaprosil varstva našim vinogradnikom.

O semenih je poročati sledeče:

C. kr. kmetijka družba je naročila iz Nemčije večjo množino pšeničnega in rženega semena in sicer vrsto Svaloef, ki je priznano izborno blago. Uvozu se je uprl Vojnožitno prometni zavod.

Dr. Lampe je dokazoval potrebo uvoza, nakar se mu je obljubilo, da se dobavi Kranjski enaka množina iz Češke.

Hoover in cene živil.

Pod pritiskom živilskega administratorja se bodo stvari, ki so najbolj potrebne, precej pocenile.

Dobra znamenja glede upliva živilske administarcije, ki stoji pod vodstvom Herberta C. Hooverja opaziti v zadnjih dneh in sicer vsled zmanjšane cene za nekatera živila, ki so najbolj potrebna. Tozadevne načrte je uveljavil tudi Arthur Williams, živilski administrator za mesto New York, ki bo skušal preprečiti povišanje cen za gotova živila.

Meso in jajca bodo prva živila, ki bodo občutila upliv različnih zveznih, državnih in občinskih odredb, kojih namen je regulirati dobavo živil. Odstranilo se je tudi nevarnost, da se v novembru povlša ceno za mleko in tudi sladkor bo vsled pritiska nove dobave postal v par tednih veliko cenejši kot je danes. Pocenil se bo tudi kruh, kar je pripisovati vladni kotroli nad velikimi parnimi mlini.

Dočim pa se cene za glavna živila uravnavajo same posebi vsled delovanja različnih živilskih adminitsrtorjev, je 13,000 prostovoljcev na delu, ki hodijo od hiše do hiše ter poživljajo hišne gospodinje, naj varčujejo z vsako stvarjo. Po celi deželi se je v dveh dnevih nabralo skoro miljon podpisov, s katerimi so hišne gospodinje obljubile, da se bodo pokorile odredbam živilskega administratorja. Hoover je objavil, da je pro-nemška propagada na delu, da uniči namene cele kampanje. V gotovih delih dežele so ti pro-nemški agenti natvezili hišnim gospodinjam bajko, da dobi s takim podpisom vlada pravico polastiti se vesh zalog v hiši in sicer v prid ameriški armadi.

Splošno so dobili nabiralci podpisov utis, da žele vse hišne gospodinje pomagati vladi in v New Yorku se je dobila le eno žensko, ki se ni hotela podpisati ter obenem blagoslavljala kajzerja in nemško vlado.

Delo teh nabiralcev podpisov je bilo zelo olajšano vsled pomoči, ki jo je dal na razpolago vzgojni depatrment. Med šolsko deco se je namreč razdelilo tozadevne pamflete, tiskane v različnih jezikih in otrokom se je naročilo, naj odnesejo te pamflete domov k staršem. Vse slučaje velike bede v družin, ki se jih je našlo na istočni strani New Yorka se je prijavilo pozneje dobrodelnemu departmentu.

Izvedenci izjavljajo, da bodo v kratkem padle cene za najpotrebnejša živila. Soglasno z novo postavo mora dobiti tozadevno dovoljenje vsak trgovec, ki ima več kot $100,000 letnega prometa. Neki izvedenec glede razmer na tržiščih je izjavil, da je že sedaj padla cena za govedino od 4 do sedmih centov pro funt. Velike mesarske družbe se hočejo namreč iznebiti svojih zalog, še predno se bo sestavilo vladni inventar, to je seznam obstoječih zalog. Ker pa se je stavilo na trg velike zaloge mesa, so obenem tudi avtomatično padle cene za to meso. Gotove vrste jajc iz ledenic, katere se je preje prodajalo za nevrjetno visoke cene, se prodaja sedaj po 32 centov ducat in v istem razmerju so padle cene za krompir in čebulo.

Vsa znamenja kažejo tudi, da se bo v bodoče zahtevalo za ribe le ceno, ki dovoljuje prodajalcem primeren dobiček. Živilski administrator Williams iz New Yorka se bo v kratkem posvetoval z veletrgoci, ki razpečavajo ribe. Glede kuretine pa se izjavlja, da se razmere niso izboljšale v prodaji na drobno, dasiravno so veletrgovci v teh predmetih popustili s cenami.

Glede mleka se ni še prišlo do konečnega sporazuma.

Mestni komisar za živila v New Yorku, dr. Moskovitz, je ustanovil posebni urad, kjer se lahko pritožijo vsi, ki mislijo, da se je zahtevalo od njih pretirane cene za živila. Potom preiskave, katero se je odredilo glede cene za sladkor, se je dognalo, da računajo prodajalci na drobno od 10 do 11 centov za funt.

Angleške izgube na morju.

True translation filed with the post master at New York on Nov. 2, 1917. as required by the act of Oct. 6, 1917.

London, Anglija, 31. oktobra. Angleška admiraliteta naznanja, da je bilo pretekli teden po minah ali podmorskih čolnih potopljenih 14 angleških trgovskih ladij z nad 1600 tonami.

Novi strah vojne.

True translation filed with the post master at New York on Nov. 2, 1917. as required by the act of Oct. 6, 1917.

Washington, D. C., 30. oktobra. Z angleško besedo "tank", katere vrste stroji so v sedanji vojni povzročili že toliko strahu, so Nemci vpeljali besedo, ki sestoji iz 35 črk in se glasi "schutzengrabenvernichtungautomobil", kar pomeni "avtomobil za uničevanje strelskih jarkov."

Zdravje moč in krepost.
MOŽEM IN ŽENAM

ZASTONJ

Zdravniška knjižica
Kažipot k zdravju.

Ta knjižica pove enostavnim besedama o našem znanstvenem zdravljenju na domu za može in žene, kateri trpe od akutnih in kroničnih bolesti, kakor so, nalezljive in podedovane bolezni; nečista in slaba kri; stare rane; bolezni kože; mozolji na obrazu in telu; padanje lasi; kronična bolezen grla; otekli, zapaljeni in nežni delovi; slaba, nervozna, onemogla kondicija; bolezni ledvic in mehurja, ter mnoge druge podobne bolesti in teškoče.

Pove tudi o našem vspešnem zdravljenju drugih bolezni kakor so **nerednosti želodca** in **jeter, žolčnica, zapeka, zlata žila, revmatizem, katar, naduha** in slične teškoče.

ALI TRPITE

na katerem izmed sledečih simptomov: bolečine v križu, bolečine v zgibih, glavobol, izguba apetita, kisloba v želodcu, povračanje hrane, bljuvanje, žolčno riganje, nečist jezik, smrdeča sapa, izguba spanja, slabe sanje, slabost in nagla razburjenost, nervoznost in razdraženost, onemoglost ob jutrih, črni kolobarji pod očmi, sramežljivost in izogibanje družbe, nemarnost, bojazen in srčna tuga? — Ti simptomi so znamenje, da vaš telesni sistem ni v redu in da potrebujete zdravniških nasvetov in pomoči.

Naša **brezplačna knjižica** vam pove dejstva glede teh simptomov in teškoč; pove vam tudi o našem zdravljenju, ki pomaga moškim do **zdravja, moči** in **svežosti, da so zopet možje.** Zaloga znanosti je in vsebuje nasvete in podatke, katere bi moral znati vsak moški in vsaka ženska, posebno pa tisti, ki se nameravajo ženiti. Iz nje lahko spoznate vzroke svojega trpljenja in kako bi se vaše teškoče obvladale. Čitajte to knjižico, **kažipot k zdravju,** in okoristite se z njo.

Pošljite ta kupon še danes.

DR. J. RUSSELL PRICE CO., S 1050 Madison & Clinton Sts., Chicago, Ill.

Cenjeni doktorji:—Pošljite mi takoj vašo zdravniško knjižico popolnoma zastonj in poštnine prosto.

Ime ....

Štev. in ulica ali Box No. ....

Mesto .... Država ....

Še ena.

Ko dan se s temnolaso poroči nočjo
in pesem svatbeno mu lesi zapojo,
ponese vranec me pred tvoj molčeči stan,
na vrancu zdirjava čez širno nočno plan.

Poročni venec spletem ti iz zlatih zved,
okitim z mesecem grudi marmornih prelest
in ostrmi, ko te uzre tak krasno noč,
umolkne spev lesov, skrivnosten sen pojoč.

Pojezdiva, kjer drami se jutranja dalj,
v morje bleščobe planeva, v zlatih zarjin val —
Ko dnevni kralj iz gor škrlatnih priplamti,
me z belo lilijo tvoje duše poroči.

Kje je državljan?

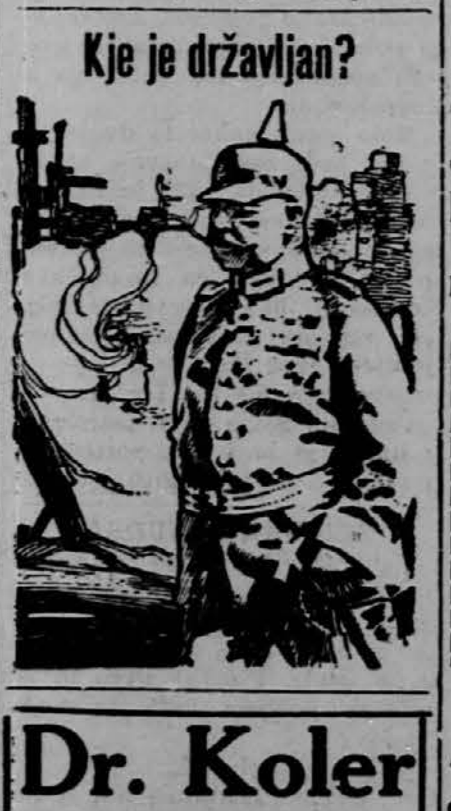

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK
638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specijalist v Pittsburghu, ki ima 28-letno prakso v zdravljenju vseh moških bolezni.

Zastrupljenje krvi zdravi s glasovitim 606, ki ga je izumel dr. prof. Erlich. Če imate mozolje ali mehurčke po telesu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izčistil vam bom kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se naleze.

Vse moške bolezni zdravim po okrajšani metodi. Kakor hitro opazite, da vam prenehuje zdravje, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam ga bom zopet povrnil.

Hydrocele ali vodno kilo ozdravim v 30 urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročijo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri puščanju vode, ozdravim z gotovostjo.

Revmatizem, trganje, bolečine, otekline, srbečico, škrofle in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled nečiste krvi ozdravim v kratkem času in ni potrebno ležati.

Uradne ure: vsakdan od 9. ure zjutraj do 8. zvečer; v petkih od 9. zjutraj do 5. popoldne; ob nedeljah od 9. zjutraj do 2. popoldne.

S pošto ne delam. — Pridite osebno. — Ne pozabite ime in številko! Zdravim samo moške osebe.

Kolin ob Renu se pripravlja na napad.

True translation filed with the post master at New York on Nov. 2, 1917, as required by the act of Oct. 6, 1917.

London, Anglija, 31. oktobra. Kakor pišejo nemški listi, nadomeščajo barvana stekla v oknih kolinske katedrale z navadnim steklom zaradi varnosti pred zračnimi napadi.

Zopet napad na Anglijo.

True translation filed with the post master at New York on Nov. 2, 1917, as required by the act of Oct. 6, 1917.

London, Anglija, 31. oktobra. Sinoči med 10.45 in 11.30 so aeroplani zopet preleteli jugovzhodno obal ter so pluli v smeri proti Londonu.

Polet se nadaljuje.

Pisalni stroji
od $20.00 naprej.

Zelo velika izbera vseh izdekov — skoro novih in le malo rabljenih
PISALNIH STROJEV.
Opremljeni s črkami za vse jezike.
Fort Pitt Typewriter Co.
428 Fourth Avenue.
PITTSBURGH, PENNA.

Lesene ograje in svinčniki.

'Tam doli v južnem Tennessee — in sedaj tudi v številnih drugih krajih — se izmenjava popolnoma nove ograje iz žice za stare, zverižene lesene ograje, katere so pošteni sinovi preteklih generacij s težavo obtesali ter postavili na mesto.

Ljudje, ki dajejo te popolnoma nove in drage žične ograje, so veseli, da smejo vzeti stare lesene ograje, in farmerji so zopet ponosni ter srečni, da so dobili te nove žične ograje. Tako je zadovoljno vse vprek.

Odgovor na to pa je svinčnik, navadni svinčnik.

Pred dvemi leti je popolnoma zmanjkalo stare cedrovine in ostalo je le še mlado drevje, katerega pa se ne more uporabiti. Tedaj pa so pričeli izdelovalci svinčnikov uvažati cedrovino iz inozemstva, — a prišla je vojna in vse je izgledalo, da bodo postali svinčniki tako dragi kot jajca ali premog. Gotovim agentom pa se je posrečilo ugotoviti, da je v gotovih okrajih dežele na milje in milje najboljše vrste cedrovine, ki služi kot ograja ob potih ter med polji in pašniki. Ta les je popolnoma izsušen ter vreden novih ograj iz žice.

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
82 Cortlandt St., New York, N. Y

POUČNE KNJIGE:	
Ahnov nemško-angleški tolmač, vezan	—.50
Cerkvena zgodovina	—.70
Domači zdravnik v hrvatskem jeziku	—.30
Hitri računar nemško-angl. vez.	—.40
Poljedelstvo	—.50
Popolni nauk o čebelarstvu, vezan	$1.00
Sadjereja v pogovorih	—.25
Schimpffov nemško-slov. slovar	$1.25
Slov.-angleški in angl.-slov. slovar	$1.50
Kranjsko	—.30
ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:	
Bodi svoje sreče kovač	—.50
Doli z orožjem	—.50
Fabiola	—.50
Miklova Zala	—.50
Na krivih potih	—.50
Pegam in Lambergar	—.30
Pod Robom Sl. Večernice	—.30
Slovenske novele in povesti	—.30
Socializem	—.15
Socijalna demokracija	—.10
Trtna uš in trtoreja	—.40
Umna živinoreja	—.50
Umni kletar	—.50
Umni kmetovalec	—.80
Veliki slovensko-angleški tolmač	$2.00
Zakoni in ukazi za Vojvodinjo	
Trojka	—.50
Vojna na Balkanu 13 zvez.	$1.80
Zgodovina c. in k. pešpolka št. 17 z slikami	—.50
Življenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjeviča Rudolfa (Tragedija v Meyerlingu)	—.75
RAZGLEDNICE:	
Newyorške z cvetlicami, humoristične, božične, novoletne in velikonočne komad po	—.03
ducat po	—.25
Album mesta New Yorka z krasnimi slikami, mali	—.25
ZEMLJEVIDI:	
Avstro-Italijanska vojna mapa	—.15
Avstro-ogrski velik vezan	—.50
Celi svet mali	—.10
Celi svet veliki	—.25
Evropa, vezan	—.50
Vojna stenska mapa	$2.00
Vojni atlas	—.25
Zemljevidi: New York, Colorado, Illinois, Kansas, Montana, Ohio, Pennsylvania, Minnesota, Wisconsin, Wyoming in West Virginia in vseh drugih držav po	—.25
Združenih držav mali	—.10
Združenih držav veliki	—.25
Združenih držav stenski na drugi strani pa celi svet	$3.00

Opomba: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni nakaznici, ali poštnih znamkah. Poštnina je pri vseh cenah že vračunana.

Na starem gradu.

Povest iz srednjega veka.

(Nadaljevanje).

"Ho, ho, ho!" zakrohoče se Petac in, obrnivši se proti zadaj hodečemu tovarišu, meni: "No, je že oslepila in urekla tudi tega, da se tako spakovo poteza zanjo; je ga, je, je-li, Tiktak?"

Tiktak zamolklo zakolne, ne reče pa nič; Petac pa nekaj hitreje stopivši za urnim kažipotom začne:

"Čakaj, čakaj, ti Mavrinov, naj ti jaz povem eno svojo — boš videl! Dve leti se ženim že in ženim in vse je po tem, da bi moja Pocinka bila Petaška — pa ni! Ravno narobe! Bolj ko pritiskam za njo, dalje sva vsaksebi! Kako je to? Je-li, pa nihče ne vtiče nekaj med naju?"

"Lahko; ali zato pa vendar ne smeš dolžiti Ide."

"I molči, da jaz izgovorim svojo! Je, je ona čarovnica, in še najzrelejših ena, da veš, ti prismoda! No, kar se je ta spačja nemarost ozelenila na Karneku, tolče nam toča strnino leto za letom; stari pa tudi trde, da ves čas poprej ni padlo toliko peska. In odkod ti huda ura vsciej prihaja? Ali si brljav, da ne vidiš, da se oblak vsakrat zgosti in počrni ravno nad Karnekom, da se ravno nad gradom bliska, grmi in rožlja v megli, kakor bi sam zlodej iz spodnjega kraja migal z rogmi in škripal z zobmi? In, zakaj mi je strela lansko jesen razklala hruško s sedmerimi vrhovi — zakaj? Zato, ker sem bil prej ta dan do dobrega proklel vso čarovno zalego, ki mi je s pišem in vriščem plesala in vihrala po strehi — zato, če hočeš, da veš! A za tisto drevo naj bi ti že bilo — da bi se ne bil še tisti dan prvikrat skregal s svojo Pocinko, ki zdaj še danes ta dan nič kaj ne mara zame! Zdaj mi pa reci, če to niso reči, ki v oči drezajo človeka?"

"Sodiš lahko", ugovarja previdni Kocijan.

"Toda vse to še ni nič", nadaljuje Petac, "ko bi še nekaj ne bilo. Le čakaj! Lani o veliki žetvi ti je zrela strn že tehtala v razore. Jaz ometem prazne predale in takrat ti tudi zmečkam dva križasta pajka, ko še nisem vedel, da čarovnice paso tudi tiso golazen! Kar na večer tistega dne pripodi se ti črn oblak izza Karneka in na pomižaj se ti toča na vse križe božje vsiplje iz njega. Jaz reva ti vlečem orodje pod milo nebo, mečem in obračam ga narobe, to z ostrino navzgor, to z rogovilo, češ da preženem čarovnega vraga. He, boš ga! Ko je bil do adnje bili strl polje, miroval je sam od sebe. Tedaj pa hitim k bolni materi v hram sporočit jim neznano gorje. Ali groza, kaj menita? Že so pojemali, život jim je otrpnil, ali desni kazalec se jim je še krčil in meril naravnost sem gor proti gradu. — In česar mi rajnice jezik ni mogel več praviti, to sem bral v njih steklenih očeh, in sem bral: da vsa ta nesreča nam vzhaja s Karneka! O, rajna mati moja — zdaj se že gori svete! to so so umeli na čarovnice drugače bolje kakor jaz in ti in pa še kak drugi; umeli so se, umeli vselej, zlasti pa umiraje! Nikoli ne pozabim, kaj so mi bili rekli ondaj, ko se je ta grajska spaka izlegla tu gori. Dejali so: "Poukrec, vešča, kadar zaleže zarod, sama pogine." Idi pa je mati umrla na njenem porodu, veš! In meniš ti, da Trebuščak, njen stari ne ve, kako spako goji? Dobro! Zato jo pa tako skriva pred svetom, in ato, da bi je ne poiskali pri njem, ko nam nalašč priazdeva toliko škode po njej. A kaj bi ti še pravil? Vprašaj, noben pameten človek ti drugače ne poreče!"

Petac umolkne, ponosno nadejaje se, da je prepričal svojega ugovarjalca, ki pač nekaj potrt na duhu, vendar pa nepreverjen in izdajaje svoj bridki dvom pravi:

"Naj ti vse to bo tako ali tako, jaz pa Trebuščakove hčere ne dolžim hudega. Imel sem že nekolikokrat priliko videti jo od blizu. Kako bi ta krotki, ta ljubi otročaj mogel biti že grda, nevoščljiva čarovnica!? To naj ti verjame, kdor hoče — jaz ne!"

"Ha, ha! Vidiš, da te je nemarost res že urekla! Da, da, krotkolična in brhka je ta zel spačja, to je. Oni dan, ko sem jo gledal od strani, se mi je zdela skoraj gorja od Pocinke. No, pa je tudi čarovnica že zdaj večja, kakor bo moja — če bo kdaj moja — prisvojih devetdesetih letih, če jih učaka. Toda, jaz pa nisem tak, ti bedak, da bi se spotikal nad njenim gladkim obnosjem, nikar da bi se zazijal vanjo, kakor ti, prismoda ti prismojena — Mavrinov sem ali pa tja! Ne, ne, jaz še le pravim: ta žival golobinja — pa ni golobica, je skobec, ki ima kremplje, ik ima kljun zavihan in ki kavsa. Pa kavsala nas bo in skubila, dokler jej ne zavišemo kljuna, tistega krivega! O, pa saj to tudi njej ne odide! Moramo jej posvetiti, kakor vsaki drugi taki, da veš!"

"Petac, to ti pravim —"

"Hm, kaj bi se trgal za hudiča!" hrešči Tiktak, ki je dozdaj ves čas molče poslušal prepiranje. Kocijanu pripravljeni ugovor zmedli na jeziku, čudni vedež pa začne modrovati:

"Nočem tajiti, da imam opaženo, koliko zvezd je na mali pedi neba, koliko grč v nebeških vratih, koliko brazd pod strniščem zlati potoki teko; ali to je zopet vsa druga — pečati se s čarovnim oneganjem! — Na jesen, ko se žabe začno zarivati v blato, ko navratič otresa seme, ta čas bo ravno sedemnajst let, ko sem nekega dne po tem lesu iskal divjine za sedmino po rajnem Koposeu — je tudi toliko storil na tem svetu, da gori ne bo posejal za vrati! Od jutra do večera begam in peham tod okrog, iztaknem vsak brlog, preskakam grm in strn in vendar navsezadnje nimam ne perja, ne dlake. — Prazen pa nočem domov! Truden se poravnam na tla poleg debele peči, dober poskok od grajskega ozidja. Pod sebe napulim mahu, da bi na mehkejšem počival. Hočem zadremati, pa kar ne! Nekaj mi šine v glavo. Planem po konci, izrujem čop suhega resja, ukresem ognja in nažgem. Pri svetlobi na drobno prebrskam ležišče, premeneam od vzglavja do vznožja, ako bi v njem bila kaka taka kerenima. Pa nobene! Ležem nazaj, križem sklenjene roke dam pod butico in gledam nakvišku. Vedel sem pa že dobro, da nekdo ugania uroke z menoj. Kar na tisto zijalo goreča svetinja strupeno pribrlizga mimo mene, žvižgaje kakor peklenšček, če ga na prste pokličeš po večernem zvonenju. Začnem premišljevati, kakšna kuga, da ravno to noč ves čarovni hudelj preži name. In spomnim se, kaj mi je bila botra zažugala leto poprej, ko sem o grmenju na razpotju, kjer trije studenci križem izvirajo, pazil v tistem vodotoču, da sem videl, kako se čarovna spakedrija zbira v oblakih. Napovedovala mi je, rekoč: Čarovnice se gotovo maščujejo nad onim, ki se vtiče v njihove skrivnosti. — Prokleto revno maščevanje! dejal sem si. Kar na tiste besede se strese grad Karnek, vsa Bergantova gora se zmaje in okolo in okolo mene, nad menoj, pod menoj drdra in buči, kakor bi gore letele na kupe. In celo v gori prav pod grajskim temeljem pa stvar bunkne ob stvar, pa čuje se vik in krik človeških glasov tik za steno ob mojem ležišču. Jaz hočem, da hlastno rinem po konci; ali naenkrat se neki črn mrak kakor mora vleže name in kaj potlej, tega ne vem. Vsega raztrganega in potolčenega, kakor bi se bil pretepal s samim hudičem, so me našli drugega dne in pobrali doli na bistriškem produ. Kako sem se privalil tja doli, tega ni nobena človeška glava uganila. Pozneje pa sem izvedel, da je tisto noč grajščakinja povila otroka in umrla."

Tiktakova neznana pripovedka tolikanj pretrese oba poslušalca, da izprva nobeden ne črhne nobene in nekaj časa nato le popotnikov hoja moti večerno tišino. Petac je prvi, ki potem natihoma reče:

"No, ti Kocijan! Je-li, miši so gomazele v notranji gori? Prismoda! Čarovna zalega je, ki notri, je tu notri. In naj se le ta skalna lupina enkrat razpoči, to ti bo čarovna nemarost vrela na dan, kakor roječe bučele iz ula. In tačas bodo ubogi ljudje tudi skušali, kaj se pravi človeško gorje! No, pa do tačas — Bog ve, kje že bom jaz in Pocinka!"

Medtem trijaci dospo v znožje gore. — Petac, prisvojevaje si dobitek pravde in nanašaje se na svojega privrženca na strani, bije ponosno s podplati ob tla, da vsevprek odmeva. Tiktaku se grdo spačeni obraz kremži na hudoben posmeh, česar pa nihče ni videl v mraku.

Le Kocijan se bori z bridkimi dvomi. Dasi se mu onih dveh neznani navodi dozdevajo tehtni, vendar mu neki notranji glas ne pripušča, da bi jima pritezal z dobro vestjo. In bolj ko premišljuje, kak grozen sum njegova protivnika valita na dekle, kateri je pred kratkim videl v ljubeznivi, nedolžni obrazek, huje se mu srce vzdiguje nanju. Ne more se torej premagati, da bi, ločeč se, skoro grozeč jima ne rekel:

"Le čakajta! Jaz pa sam hočem resnici v oči, potlej naj se pa varuje, kdor Ido pripravlja ob dobro ime!"

"Kaj! Kako se ustiš, ti mlečnik, ti, ki še ne veš, kaj so čarovnice! Da, varovati se jih mora!" vpije Petac za odhajajočim Kocijanom.

"Le pusti, kar pusti ga, ker ni vreden, da mu privoščiš besedo. Jaz hočem skrbeti, da mu bodo njegove marnje presedale!" tolaži in žuga Tiktak.

"No, to pa povem, moji Pocinki povem, katero ima Mavrinov! Saj jo ima — poznam človeka; pa če tudi jo ima, povem ji pa le, naj potlej še kateri drugi Kamničan izve, za kakšne ljudi se poteza ta mladi Mavrin!"

"Petac, nič — kar tiho bodi in pa molči: zato ti tvoj delež ne odide, jaz pravim! Zakaj utegnem te še dobro rabiti kdaj", opominja Tiktak in obeta Petacu.

"No, pa molčim, saj lahko. — Če me Pocinka povpraša kaj, pa porečem, da nič ne vem — je-li — pa bo."

Pomenkovaje se to, prikoračita do bistriške struge. Petac se čez brv napoti v mesto. Tiktak pa se kakor temna senca v mraku vleče ob Bistrici do takozvanega "črnega Jošta", ki je samotno krčmaril "pod goro".

III.

Svoje dni — pripovedujejo — je bival na Karneku sila glasovit grajščak. Izmed treh reči, da je njegovo ime slulo do devete vasi, je bila prva: njegovo preveliko bogastvo. Če se je namreč oziral dol z vrtoglave višave, gledal je zelene gorice in temne dole, prostrano polje in pasovne ledine, pa vse to je bilo njegovo. Zraven tega je pa na prste preštevaI svoje gradove po sosednih deželah, zlato in srebro pa meril na mernike.

Drugo, radi česar so ga njegovi podložni spoštljivo jemali v misel, sta bili njegova očetovska ljubezen in blagodušnost do njih. Naproti svojim vrstnikom, ki so neusmiljeno edirali kmeta, svojega tlačana, je bil on edini, ki je, v svoji svesti si trdobe kmečkega stanu, jemal le toliko, kolikor je vsakdo lahko pogrešal. Zatorej so ga povsod radi spoznavali za svojega gospodarja ter ljubili ga in blagoslavljali.

Malo manj, kakor to dvoje, pa je slul tudi zavoljo svoje sredotelesne obilnosti. Bil je namreč človek majhne rasti, trebuha pa tako raznešenega, da so po tem sploh imenovali ga Trebuščaka. Neokreten, kakor je bil zavoljo tega, zapuščal je le redkokrat priljubljeni grad Karnek in lepo pa prijetno površje okoli njega.

Grajščak se je dajal malokdaj, le kadar je imel kak poseben opravek pri svojih bližnjih sosedih Kamničanih, prenašati v nosilnici, ker tako se mu je najbolje olajšala in skrajšala pot do meščanov. Dvanajst odbranih čvrstih korenjakov ga je vsakokrat nosilo s strme gore navzdol in ravno toliko jih ž njim sopihalo nazaj gori. In ta težavni posel se nikomur ni silil, ampak kamniški mladeniči so le skušali se med seboj, kdo pojde pod Trebuščakovo sedlo. Grajščak pa vredno spoznavajoč in ceneč to njihovo udanost, odpusti zatorej vsakoršno davščino vsem meščanom.

Te, tako prijateljske razmere med Trebuščakom in njegovimi najbližjimi podložniki store, da je Trebuščak dovolj srečen, vedno vedrega duha ter da toliko manj čuti nadlego svoje telesne preobilnosti, katera bi mu bila sicer utegnila greniti življenje. Da pa se še manj zmeni za to, temu je vzrok Ida, edino njegovo dete. Poslej o prvem porodu umrle mu žene je živel in skrbel skoraj le zanjo. Živeti ga je veselilo zlasti le zavoljo nje, ki mu je bila vrhunec vse sreče na zemlji. Varuje jo torej kakor punčico lastnega očesa. Najrajši sam kot najžanesljivejši varuh čuje pri nji ter se pogovarja ž njo. Po tem je tudi njegova očetovska skrb zanjo. Brž namreč, ko deklica toliko odraste, da se ji jame duh razvijati, izbere ji po tedanji šegi njegovih vrstnikov dušnega gojitelja, patra Lazarja, iz bližnjega samostana. Ta mu je bil že od nekdaj mil prijatelj in oselmi svetovalec v marsičem, torej mož vreden popolnega zaupanja.

Tako postaja mlada Idica dan na dan lepša na duši in na telesu, gojitelju, kakor tudi očetu na veliko, preveliko srečo, katero on daleč od posvetnega hrupa tih in miren uživa zraven nje.

Vendar, kaj in dotlej pač je pozemska sreča človeku?

Blizu sto let pred tem je bila neka pravda vnela resnoben razpor med Kamničani in slovito dedino Gollenberško. Prepirajoči stranki se dalj časa pikata med seboj, nazadnje pa se Nikolaj Gallenberg oboroži in pridruživši si tropo privržencev ter poslužeVaje se tedanjega načela: "kdor jačji, ta tlači", prijaše v Kamnik, polasti se siloma najzoprnejega mu protivnika, mestnega sodnika, odpelja ga s seboj in nekaj let obdrži v zaporu. Meščan Habakuk, ki je pri tej priliki hrabro zaslanjal svojega soseda, je obležal na mestu mrtev.

Taka surova silovitost tolikanj huje podkuri poprejšnjo zdražbo. Doslej so Kamničanje črtili samo Gallenbergovce, poslej začno pisano gledati pa tudi njihove sorodnike, Karnečane, ki so bili ravno kmalu po tisti dogodbi pridobili ta grad v svojo last. Vendar se sčasoma to sovraštvo zopet bolj in bolj poleže, zlasti pa za blagodušnega Trebuščaka. Tačas se razun dveh oseb že nobeden drug meščan ni spominjal, kaj je bilo. Prvi Erazem Mavrin, mestni glavar in vnuk tistega sodnika, nad katerim se je bil omenjeni plemenitaš svoje dni tako zelo pregrešil. Njemu ni še zastarela njegova zadolžitev. Vselej, kadarkoli se je domišljal, koliko sramoto in krivico je trpel njegov ded, mu je vrela kri v glavo. In kolikor srečnejša je videl sedanja Karnečana, Trebuščaka in hčer, toliko huje je hlepel, kako bi se znesel in svoje nevoščljivo srce ohladil nad njima. Ali kako? Da mu odkloni podložnik prijaznost ter tako izpodnese njegovo blagostanje, to se mu zdi nedosegljivo: bili so mu preveč udani! Ali kako drugače vendar uresničiti svoje naklepe? Ta uganka mu noč in dan greje in beli glavo.

Premišljevaje to, naleti Mavrin nekega poznega večera na Tiktaka. Pri vrču vina se je njiju pogovor sukal že o marsičem, ko beseda nanese tudi na grajščaka Trebuščaka. In tu mestni glavar kmalu spozna, da temu, njegovemu novemu znancu, gospodar na Karneku nič kaj ni v čislih, iz nadaljnega moževanja celo posname, da je Tiktaku Trebuščak še prav gorak. In ko potem živo povpraša po vzroku, izve na svoje največje veselje, da je ta čudni mož, ki njemu tako zelo po srcu govori v marsičem, potomec onega Habakuka, ki je bil po tistih Gallenbergovcih pretrpel krivico, še večjo od njegovega deda. Mavrin od zgolj radosti ne ve, kaj početi, da je našel takega človeka. Ne more si kaj, da bi tudi on temu ne razodel, kako in koliko je tudi njemu do Trebuščaka ter zakaj to. Potem začne strastno šibati ter udrihati po grajščaku in njegovem zarodu, k čemur mu Tiktak navdušeno pribija. To ga nazadnje tolikanj izpodbode, da mu po malih ovinkih zaupa svoje skrivne, zagatne želje.

(Dalje prihodnjič.)

ŽENITNA PONUDBA.

Fant, star 27 let, se želi seznaniti s slovenskim dekletom od 18 do 25 let v svrho ženitve. Na denar se ne oziram, želim samo pošteno dekle. Pošljite sliko in na zahtevo pošljem tudi jaz svojo. Naslov:

John M.,
Gen. Del., Herminie No. 1, Pa.

Rada bi izvedela za svojega brata **JAKOBA J. MAHNIČA.** Nahaja se v ruskem ujetništvu. Doma je iz Štorjen pri Sežani na Primorskem. Prosim cenjene rojake ujetnike, če je komu znano njegovo bivališče, da mi javi, mu bom zelo hvaležna, ali naj se sam oglasi svoji sestri: Mrs. Frances Zimerman, 2645 Hickory St., St. Louis, Mo., U. S. America. (2-5—11)

Želim izvedeti za naslov svojega brata **ANTONA ZORC.** Doma je iz vasi Sehorje št. 25, pošta Košana, Notranjsko. Zadnjič sva bila skupaj v Fayette Co., Pa., potem je pa odšel nekaj v Cleveland, Ohio, in zdaj ne vem kaj je ž njim. Prosim cenjene rojake, ako kateri ve za njegov naslov, naj mi sporoči, sok pa sam čita, naj se javi svojemu bratu: Andrew Zorc, Thompson No. 1, Republic, Pa. (2-5—11)

Malo drugačna.

Noč najlepša.... Ti nevesta,
ženin tvoj sem jaz —
naj ti snamem venec beli,
svetli odpnem pas.

In omamljen temne slasti
zgrudim se pred njo,
prsi tajna, snežna roža
zablesti gorko.

Nič ne boj se me, boginja,
k meni se privij —
noč je tiha, in v nebesih
bog že zdavnaj spi.

Vprašanje.

Kje si, dragi, da te ni?
Sedem je minulo dni,
kar me glavica boli,
tedne je minilo tri,
kar me že srce boli.

Kdo naj lečnik meni bo,
kdo objemi me srčno,
kdo poljubi me gorko?

Venec bel si bom izbrala,
živa v grob se zakopala,
iz zemlje bom govorila,
tebe vekomaj ljubila.

Anton Blaznik, doma iz Velenja, vas Podgorje, Spod. Štajersko, išče svoje prijatelje, ki se nahajajo v Ameriki, ter jih prosi, naj mu pišijo na dolenji naslov, ter svojega bratranca IVANA KOVAČIČ, doma istotam, in še LEOPOLDA GLAŽER, doma iz Pasje vasi, do katerih izraža isto željo. Naslov: Anton Blaznik, prigioniero di guerra, Caserma Umberto I., Sulmona, Italia. (31-10—2-11)

Radi nekaj važnega bi rad izvedel za naslov ANTONA ZAVRL. Pred petimi leti sva bila skupaj v Rib Lake, Wis., na farmi in od tam jo je neznano kam popihal. Doma je iz vasi Grahovca, pošta Radna Poštajn pri Sevnici. On govori slovensko, nemško in za silo angleško. Kdor izmed rojakov ve za njegov naslov, naj mi ga naznani, za kar mu bom zelo hvaležen in mu dam $5 nagrade, ali pa naj se sam javi. Moj naslov je: John Korošec, Box 353, Pierce, W. Va.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

A. Ž., White Pine Mine, Mich. Ne vemo, kaj mislite povedati, zato ne moremo priobčiti Vašega dopisa.

---

†

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srcem naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem, da nam je nemila smrt pobrala preljubega sina oz. brata

IGNACIJA KOGOVŠEK

po kratki in mučni bolezni dne 19. oktobra v starosti 15 mesecev. Ostanke ranjkega smo spremili k večnemu počitku dne 21. okt. na katoliško pokopališče v Exportu, Pa.

Tem potom se zahvaljujemo vsem onim, ki so nas tolažili v teh žalostnih urah, posebno pa društvu sv. Alojzija št. 57, katerega člani so ga spremili k večnemu počitku in kojega član je bil ljubljeni Ignacij. Srčna hvala društvu tudi za krasne vence, ki so mu jih podarili v večni spomin.

Tebi, ljubljeni Ignacij, naj bo lahka zemljica!

Žalujoči ostali:
Frank in **Rozi Kogovšek**, stariši.
Frank, John in **Matevž**, bratje.
Mary, Rozi, Ana, Justina, sestre.
Export, Pa., 29. okt. 1917.

---

†

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srcem naznanjamo sorodnikom in prijateljem žalostno vest, da nam je nemila smrt vzela našega ljubljenega sinčka

JOHNA DEBELAK.

Rojen je bil 14. avgusta 1917, umrl pa je 28. oktobra ob 6. uri zjutraj. Pogreb se je vršil 29. okt. ob 2. uri popoldne na katoliško pokopališče na Elk Garden, W. Va.

Tem potom se prav lepo zahvalimo botrom gospodu in gospej Milavec za tolažbo ob žalostni uri ter vsem, ki so se vdeležili pogreba.

Žalujoči ostali:
Frank in **Antonija Debelak**, stariši.
Marija, sestra. **Frank**, brat.
Kitzmiller, Md., 30. okt. 1917.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI

KOLEDAR

za leto 1918.

Razen koledarskega dela ima še sledeče vsebino:

Pesem.
Važen zgodovinski dokument.
Popolen pregled svetovne vojne.
Praznik v Petelinji vasi.
Prag.
Problem Alzacije-Lotarinške.
Ukradeno pismo.
Red.
Veliki dobitek.
Razno o otrocih.
Doživljaj francoskega žurnalista.
Venizelos.
O postanku koledarja.
Nemški napadi s plinom.
Živali in aeroplani.
Ruska revolucija.
Program ruske socijalistične stranke.
Aforizmi.
Normalni potek ruske revolucije.
Rusija.
Nemški cilji in Rusija.
Padec rodbine Romanovcev.
Prednost brzojava.
Pesem jetnikov.
Kozaki in njih vojska.
Litvinski kmetje.
Nevidna poslanica.
Buchara.
Čudne pogrebne določbe.
Album.
Krščanska svatba pri Kafrih.
Večni koledar.
Petelinji boji.
Nekaj za gospodinje.
Šala.
Oglasi.

Koledar krasi nad trideset slik, izmed katerih jih je skoraj polovica s soške fronte.

Stane 35 centov.

Naroča se pri:

Slovenic Publishing Company
82 CORTLANDT STREET, NEW YORK CITY, N. Y.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Ustanovljena leta 1898 — Inkorporirana leta 1900.

Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, Bx 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik Neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N. E. Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:

JOHN GOUŽE, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Ave. "M" So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:

GREGOR J. PORENTA, Box 176. Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Ely, Minn., Box 480.
JOHN RUPNIK, S. R. Box 24, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624 — 2nd Ave., W. Duluth, Minn.
MATT. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:

RUDOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.
FRANK ŠKRABEC, Stk. Yds. Station RFD. Box 17, Denver, Colo.
FRANK KOCHEVAR, Box 386, Gilbert, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošiljejo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Proti narodni enakopravnosti in nadaljno zatiranje Jugoslovanov.

Iz ljubljanskega "Slov. Naroda".

V nedeljo 2. septembra so zborovali v Mariboru pod predsedstvom celjskega dr. Ambroschitza (Ambrožiča) in ljubljanskega dr. Egerja delegati nemških volksratov iz Slovenske Štajerske, Koroške, Kranjske in Primorske. Zborovanje je počastil tudi kočevski knez Auersperg, vdeležili so se ga nadalje poslanci Dobernig, Einspinner, grof Barbo in Markhl.

Objavljeni komunike pravi, da se je na sestanku razpravljalo o političnem položaju, o jugoslovanskih zahtevah in o vprašanju narodne avtonomije. Končno je bila sprejeta sledeča resolucija:

"Južnoavstrijski Nemci vstrajajo pri načelih velikonočnega programa ter smatrajo, da so dani predpogoji za življenja zmožno Avstrijo le takrat, če se uresniči temeljna zahteva velikonočnega programa ter ustvari enotna država z nemškim državnim jezikom, iz katere je izločiti Galicijo.

Južnoavstrijski volksrati najostrejše protestirajo proti državnopravnim zahtevam jugoslovanske delegacije z dne 30. maja, za katere se dela razpoloženje med prebivalstvom šele v najnovejšem času. Ako bi se te zahteve uresničile, bi se morala monarhija ponižati v smislu naših vojnih sovražnikov v brezmočno zvezno državo, ki bi ne imela niti enotne armade, niti učinkovitega enotnega zastopstva na zunaj. S tem bi bilo tudi na stotisoče Nemcev oropanih svoje dedne domovine, avstrijski Nemci bi bili izprti od dostopa k morju in od Balkana in vsled bojkota, ki bi bil, kakor kaže izkušnja, neizbežen, bi bila nemška industrija in trgovina potisnjena iz južnega gospodarskega ozemlja.

Nemški južnoavstrijski volksrati morajo brezpogojno odkloniti tudi narodno avtonomijo v okviru južnih kronovin, ker bi bila ta avtonomija korak k uresničenju samostojne jugoslovanske države. Naše parlamentarne zastopnike nujno pozivljamo, da brezpogojno preprečijo uvedbo narodne avtonomije (samouprave) v južnih kronovinah. Smatramo, da je ožja čuječnost in nasprotstvo proti novi vladi tem bolj dolžnost poslancev, ker pomeni imenovanje jugoslovanskega ministra-rojaka (štajerskega Slovenca dr. Iv. viteza Žolgarja) podpiranje načrtov jugoslovanskih voditeljev.

Zastopniki nemških volksratov izražajo nadalje svoje ogorčenje, da jugoslovansko časopisje hujska proti Nemčiji, naši zvesti zavezniki in pomočniki.

V zvesti hvaležnosti se spominjamo hrabrih vojakov na fronti; nemški narod bo tudi v zaledju storil svojo dolžnost."

"Slov. Narod" dostavlja: Mesto polemike je morda najbolje, ako konstatiramo, da nam je ta rezolucija — dokument nemške preudarnosti in pravičnosti — dobrodošla kot močna podpora v stremljenju za brezpogojno in neomejeno izvršitev našega narodnega deklaracijskega programa.

Bosenski motiv.

V belem mestu dvanajst belih
dvorcev,
a najlepši Osmanov je dvorec;
v njem je eZjna, gizdava Bosanka,
lice lepše ji od karanfila.
Do Stambula ji slovi lepota,
ali car ne ve, za lepo Zejno.
Oj, da vedel bi za lepo Zejno,
bi poklonil ji zeleno Bosno,
s krono carsko ji ovenčal čelo.

CENTRAL NEWS PHOTO SERVICE, NEW YORK.

LAŠKI ZRAKOPLOVEC FLAVIO BARACCHINI.

Jan Marija Plojhar.

Češki spisal **Julij Zeyer.**

(Nadaljevanje.)

Bodi sreten — ako moreš. Tudi Ti si ljubil svojo domovino; ne poznam vaših razmer tam na severu, ne vem, treba li to Tvojo češko zemljo uvrstiti do nesrečnih, bednih in potlačenih, in ne vem, kako danes misliš in čutiš. Življenje tako čudovito vpliva na marsikaterega. Morda si se že 'pomiril z razmerami', ki so Ti nekdaj povzročale grozo in si torej našel to, kar se razume pod frazo "srečen biti". V dve vrsti razdeljujem ljudi: ena gre z življenjem okrog bede, ki je ne vidi, in žvižga si pesemco. Druga sede k onim, ki plakajo, in plaka ž njimi. Gorje tem, ki si požvižgavajo! Vse moje življenje je bilo trpek jok, od onega dne, ko sem začel misliti. Dokler sem upal, da morem pomagati, sem prenašal. Brž ko sem nehal upati, sem odšel. Vzduh, ki sem ga moral dihati, se mi je zagnusil in šel sem na čistega. Pa zato si še ne žvižgam pesemce. O Jene Marija, ne kličem Ti, da bi me posnemal, ne pripominjam Ti najinega sanjarstva, navdušenja, najinih idealov. O spomni se jih kdaj in ne zasmehuj jih. Verjemi, da edino to ima ceno, edino to je resnica, pri čemer se sredomernost in sebičnost milosrčno smeje, nad čemer krči ramena in pravi: — "Blodne sanje nezrele mladosti.' Ta blodna mladost je Bogu bližja in vidi še z neizkaljenimi očmi. pravijo: "Utopije!" Častno je za ljudstvo, ako si ustvari utopijo, toda greh je zanj in sramota, ako utopije ostanejo samo utopije. Kazal sem na evangelij in so rekli: "Vzameš li to dobesedno, onda ni mogoča država, ne družba tudi cerkev ne." Jaz pa pravim: Tem hujše je za to državo, to družbo, to cerkev, ako je tako! In sem šel. Torej naposled tudi Tebi: Z Bogom! Čutim, da ne bom dolgo živel, v tej pokrajini mrjejo belokožci zgodaj in sreča, kakoršna je moja, suši, srka in sežira; prevelika je, da bi jo mogel dolgo prenašati. Pa bodi, smrt se tukaj ne zdi grozna: padeš med cvetje, nad teboj se strne cvetje in čez nedolgo poganja zopet cvetje iz tebe: sililo in redilo te je s svojo vonjavo in potem iz tebe brsti — sam postaneš nekakšen cvet. In to, kar imenujemo duša? Jene Marija, verujem, da je nesmrtna, vedno sem to veroval in od tebe, odkar gledam, kako silijo vršički tropičnih dreves k zvezdam, in odkar berem v očeh moje žene, te krotke košute, je moja vera še trdnejša. Od te dobe, odkar živim čisto in preprosto življenje, odkar sem torej Bogu bliže, se mi zdi, da se mi On pojavlja na dnu moje duše. Pri rožljanju okov na nogah onih, ki sem jih ljubil, in pri drznem smehu rabljev, ki jih ni porazil grom, sem dvomil o njegovem bitju. Naj bo milostiv onim, ki ga taje, ker ne vedo, kaj je ljudem dostojno! Tebi, o Jene Marija, naj podeli najslajši dar življenja — dušni mir!"

List mu je padel iz rok.

Zdel se mu je kakor glas, ki prihaja iz sveta nad solncem in mesecem, zatrepetal je v slutnji, da njegov prijatelj že ne biva med živimi in da se mu je bil Konstantin prikazal ter mu izpregovoril z votlim glasom vstalih mrličev, gotovo bi mu ne bil pričinil globočjega vtiska, nego ga je s tem ožoltelim pismom, ki ga je po dolgih stranpotih našlo naposled.

Ali ni bilo to pomembno, da mu je izpregovoril Konstantin prav sedaj? Tako ga je prevzelo, kakor bi bil veter, ta božji dih, mogočno pihnil do isker, ki so v globinah njegove duše tlete tako dolgo in vztrajno. Kakšnih sil so zadobili sedaj ti njegovi zapadli ideali, h katerim se je vračal!

S kakšno silo je besnela pokora v njegovem razoranem srcu, razburkanem v sramu in kesanju nad praznoto, sebičnostjo, poitnostjo in razkošnostjo preživelih let! Kako je hrepenel po tem, da postane pravi človek! Proč z vsem, kar je postavil lastni greh, lastna neumnost in kar je vrnila izprijenost družbe med človeka, kakršen je prišel iz božjih rok, in med Boga ter njegovo voljo!

Kako srečen je bil Konstantin, da je našel pravo življenje in pravo srečo! Vendar pa ni treba proklinjati civilizacije. Ni zdvojil nad njo kakor Konstantin. Mogoče je bilo živeti v njenem središču in vendar dvigati čelo proti zvezdam, kakor od nas zahteva Bog!

Ne, ni trebalo obupati in bežati v samoto in pustinjo kakor Konstantin. Tudi nad onimi ni treba zdvojiti, ki topo prenašajo in trpe. Kdor spi, ni še mrtev. Ali ni to možateje in dostojneje, stati na svojem mestu, čeprav sam in sam, in ne se vdajati? Konstantin se je zmotil, ko je odvrgel orožje, v tem je bila sebičnost, a Konstantin tega ni vedel. Mnogo srečnejši je bil nego njegov prijatelj. Ni še zamrla v njem nada, ta mati velikih dejanj. Tudi on je mnogo trpel, toda vse trpkosti, vse prevare, ki jih je izkusil, so ga navajale k dobremu, ker so mu kazale, kako je zašel, no zdaj je ležala pred njim prava cesta. Živeti s prirodo oko v oko, to je najplemenitejši, najprirojenejši način življenja. Toda zategadelj ni trebalo uiti za ocean. Glej, tu so ležale pred njegovim duševnim očesom te drage Havranice v gloriji najmilejših spominov! Tam se naseli za vedno. Sam dopust pa mu ni zadosten. Vojaštvo zapusti, izstopi, to je tako lahka stvar.

Čudil se je, da mu poprej nikdar ni prišlo na misel, kar je vendar tako očitno ležalo na dlani! In še nekaj je čutil v svetišču svoje notranjosti, česar Konstantin ni nikdar poznal; čutil je vzlet svoje duše, čutil se je pesnika in umetnika. Živel je torej dvojnato življenje, dvojen svet je ležal pred njim, mikala ga je dvojna sreča! O, kako goreče je iznova hvalil Boga, kako je čutil v sebi moža, kako sladka se mu je zdela dolžnost, ki jo je vzel nase! Biti vzor moža! Brazgotine v njegovem srcu so se celile, krnal se je spomin na ono demonsko ženo, na ženskega volkodlaka in se mu popolnoma zabrisal v duši; bile so to divje, težke, bolne, mrzlične sanje, iz katerih se je probudil zdrav. O, ideal ženstva je stal zanj še vedno visoko na podstavku, visoko gori pri samih zvezdah; satanu razkošja se ni bilo nikdar posrečilo, da bi povalil ta ideal v blato, tudi takrat ne, ko je brodil do pasu po blatu. Sveti spomin na mater ga je rešil. Na ta način mu ni bilo nikdar mogoče, da bi ne veroval v pravo ženstvo. Sedaj se je nadejal, da postane zopet vreden prave žene, in je čutil, da se ni še izgubil, zakaj vera v čistost in blaginjo je globoko korenila v njegovi duši, sramežljivost je stala še vedno kot angel varuh ob njegovi strani in rdečica tudi še ni bila tujka njegovemu obrazu. Ne, si je mislil, življenje ni muka, kakor se mu je to nekdaj zdelo, dar je, ki ga do sedaj ni cenil zadosti, a čislati ga in modro uživati, to je postalo sedaj njegova sveta dolžnost.

V takšnih mislih in s takšnimi nameni je prišel Jan Marija Plojhar v Prago.

Njegova sestra je bila ob tistem času s soprogom nekje na potovanju, in tega je bil skoraj vesel. Ni nameraval poiskati tiste družbe, kamor bi ga silili, s katero bi se bil sešel pri njih, ampak je hotel biti uveden do pravih praških krogov, v češko družbo, pa je vedel, da je bila njegova sestra tej povsem oddaljena. Krasota Prage ga je navdušila in v svojem presenečenju ni maral opaziti, kako kaze sedaj z vsakim dnem boljinbolj njen značaj s "popravami", s svojim nerodnim "obnavljanjem" ter z banalnostjo onih "veličkolepih novih poslopij", kako plenijo njeno peezijo. Stanoval je na Hradčanih, doli v mesto je le malo hodil; ni se mogel nasititi razgleda z oken svojih sob, ki so se odpirala na "Globoko cesto" in nudila pogled, kakršnega ni kmalu, na mesto, Petrin in Vltavo, ki se je izgubila v meglah med višnjevkastimi griči. Hitro se mu je posrečilo, najti stanovanje, ki ga je očaralo, toda problema, kako se uvesti v družbo svojega rojstnega mesta, v katerem je postal tuj, nikakor ni mogel razluščiti.

Izjalovili so se mu vsi poizkusi, razen častnikov paške garnizije ni imel nikakšnih znancev. Njih ozka stanovska odločenost, njih površni plitvi nazori o življenju in stvareh, nizkotnost njih ciljev, vse to mu je pač malo ugajalo, vendar pa je našel med njimi nekaj ljubeznivih mladih ljudi, ki so mu postali vsaj znosni zaradi švalresknosti v vedenju in odkrito naivnega priznanja, da ne premišljujejo o ničemer na svetu. Včasi je bilo vendar mogoče, se zabavati ž njimi. Hodil je ž njimi in jahal v okolico, kadar je želel počitka po študijah, katerim se je sedaj goreče vdajal.

Včasi je pozval te mladeniče k sebi, da so pri njem pili čaj, pušili, v šah in karte igrali, in pri takih priložnostih je prišel marsikdaj s svojimi nazori nenadoma na dan, pri čemer je zapazil, da so s pristnim začudenjem gledali nanj kakor na človea, o čigar zdravem razumu so nekoliko dvomili. Niti ni slutil, kako je postal razvpit.

"Fantast je", so govorili tolerantnejši, ko so bili sami, "toda ljubezniv."

"To je norec", so trdili oni, ki so mu bili manj naklonjeni.

"Mislim, da hoče biti zanimiv" je vedno trdil neki nadporočnik Mueller, po rodu Dunajčan. "Vse na njem je sama poza, pa s tem, da si je izbral to pozo, ni pokazal njaboljšega okusa."

Jan Marija in adporočnik Mueller sta čutila že pri prvem srečanju neko obojestransko antipatijo, ki je rasla od dne do dne. Nista se iskala, toda slučaj ju je privedel skupaj, vzajemno sta občevala z ledeno hladnostjo, za katero se je skrivala razdraženost, ki je postala naposled usodna za Jana Marijo.

Blizu mesec dni se je bil že v Pragi in postajal je nestrpljiv, samega sebe je začel izpraševati: — "Kje je to jedro Prage, ki ga vedno in vedno in zastonj iščem, kje je ona češka Praga, ki naj bo moja rešnica in vrelec mojega novega življenja?

In ta Praga njegovih sanj je bežala pred nijm kakor fantom. Sčasoma je postajal otožen in včasi razdražen, ni se čutil svobodnega. Ne, to ni mogoče! Vse te razne 'besede', kamor so ga semintam uvedli, mu ni so mogla nadomeščati one družbe, po kateri je hrepenel, Odganjale so ga s trivialnim, meščanski omejenim tonom, s tem smradom po vulgarnosti dvomljivih gostiln, ki je vel iz pogovorov njihovih članov, z neuglednostjo njih prostorov, z vsem in vsem. To naj bi bila njegova Praga?

Zapiral se je rajši iznova v svojo sobo in končno je sklenil: "Na deželo pojdem! Saj Praga naposled ni Češko, in moja obljubljena dežela so pravzaprav Havranice."

Ko se je pripravljal na odhod, je prišla Roza Marija v Prago. Hitel je k njej. Rekla mu je, da jo neizmerno veseli, ker ga vidi, in Leopold se je zdel istotako vzhičen ob tem sestanku.

In so se pogovorili o bodočnosti. —

"Ostaneš li dolgo tukaj?" je vprašala sestra. "Kam pojdeš pa odtod?"

"Ostanem sploh na Češkem", je odgovoril.

"Kako to" se je čudil Leopold, "ali se zasidra sedaj tvoja ladja morda nekje pod Šumavo?"

"Naj se moja ladja zasidra, kjer hoče, ali pa naj plove, kamor jo ponese voda, ukrenil sem še vse potrebno, za odpust iz vojaščine", je rekel Jan Marija.

(Dalje prihodnjič).

Slovenske novice.

Cleveland, Ohio.

V Euclidu, predmestju Clevelanda, je zadel vlak 18. oktobra popoldne v avtomobil, v katerem sta se peljala slovenski župnik iz Collinwooda Rev. Pavel Hribar in njegova sestra Ana ter ju je na mestu ubil. Truplo župnika je bilo strahovito poškodovano in sestra je ostala brez glave. Rev. Hribar je bil star okoli 35 let, sestra pa še niti 18 let ne.

Milwaukee, Wis.

Poročili so se dne 20. oktobra: Frank Vratanar z gdč. Mary Arnič in John Kos z gdč. M. Remsko. — Ženitno dovolilo pa sta vzela E. Rajnovič in Z. Božič.

Ponesrečil se je 20. oktobra rojak Martin Zore, star 30 let; peljal se je z motornim kolesom in pri Tippecanoe je zadel v njega avtomobil. Zdrobilo mu je nogo, da so ga prepeljali težko ranjenega v Emergency bolnišnico, od tam pa v Hanover bolnišnico. Ponesrečeni je oženjen.

Dne 19. oktobra zvečer je umrl v bolnišnici rojak Frank Murn, star 29 let. Bil je član SNPJ. V Milwaukee je prišel 1. avgusta iz Pittsburgha, Pa., kjer zapušča dva brata. Pogreb mu je priredilo društvo. Stanoval je pri rojaku A. Staričü. Rodom je bil iz vasi Pušče, fara Stopiče, Kranjsko.

V bolnišnici v Wauwatosa je umrla rojakinja Neža Reberníšek. Bolehala je skoraj eno leto na živčni bolezni. Pokojnica je bila rodom iz Makol na Štajerskem. Tukaj zapušča moža, brata in sestro, v starem kraju pa mater ter eno sestro in enega brata.

Virginia, Minn.

Pavel Asojinič je dal spraviti pred meseci E. Babiču $380, katere mu noče sedaj vrniti. Vsled tega je vložil proti njemu tožbo v distriktnem sodišču.

V ječi se nahaja Štefan Barac iz Eveletha, ki je obdolžen, da je ukradel svojemu stanovanjedajalcu $450.

Mike Knezevič in Peter Banjeglar iz Chisholma prideta pred veliko poroto, ker sta 30. junija pretepla Petra Smiljanoviča, ki je zdaj pri vojakih v Camp Dodge.

Ely, Minn.

Od tukaj je že odšlo 62 fantov, ki so morali obleči vojaško suknjo. Na poziv še čakajo Fr. Jenko, Anton Metež, Jožef Fink, Jožef Gradišnik in Fr. Podržaj.

Nocturno.

Noč zgrnila je na zemljo
temni, žametni ovoj —
pridi k meni, o devojka,
pridi k meni še nocoj!

Spustil težke sem gardine
in obraz Madoni skril,
da ti ne vzbudi kesanja
njen pogled, ljubeč in mil.

Več na steni Krist ne plaka,
kri ne lije iz srca,
le polnaga odaliska
se med rožami smehlja.

Pridi k meni, o devojka,
k meni, v sladki, tihi mir,
naj ti ljubim bele grudi,
pridi na polnočni pir!

Zakaj čakati dalje?

Naši pogoji ureditve so, da plačate za električni znak 3 pri 5 čevljev, žično steklo za $1.25 na teden skozi leto. Posneli bomo vaš načrt.

Tu vam je prilika povečati promet in zboljšati trgovino. Telefonirajte ali pa pišite po našega zastopnika.

The New York Edison Company
At Your Service
General Offices: Irving Place and 15th Street
Branch Office Show Rooms
for the Convenience of the Public
424 Broadway
126 Delancey St
10 Irving Place
124 W 42nd St
151 E 86th St
27 E 125th St
362 E 149th St
All Show Rooms open until midnight

POSEBNA PONUDBA SAMO ZA ŠTIRI TEDNE, DVA DOLARJA NA TEDEN.
DR. ROSENTHAL,
SPECIALIST,
622 PENN AVE., PITTSBURGH, PENNA.

Dr. Rosenthal, specialist že čez 20 let. Ako imate kako bolezen iz kateregakoli vzroka, bolno kri, ste nervozni, bolan želodec, ledice, jetra, mehur, revmatizem, mazulje ali kakorkoli drugo bolezen, uprašajte za nasvet Dr. Rosenthala in povedal vam bo če ste ozdravljivi.

Dr. Rosenthal zdravi z najboljšimi zdravili, ki jih dobi iz Evrope, Indije, Kitajske, Južne Amerike in vseh drugih krajev sveta. On želi zdraviti le svoje bolnike.

Dr. Rosenthal, 622 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.
ustanovljen v Pittsburghu čez 20 let.
Uradne ure tedensko od 9. zjutraj do 5. popol. Ob četrtkih in sobotah od 9. zjutraj do 8. zvečer. Ob nedeljah od 10. zjutraj do 3. popoldne.
Govori se slovensko. Ne zdravi po pošti. Izrežite in obdržite to objav

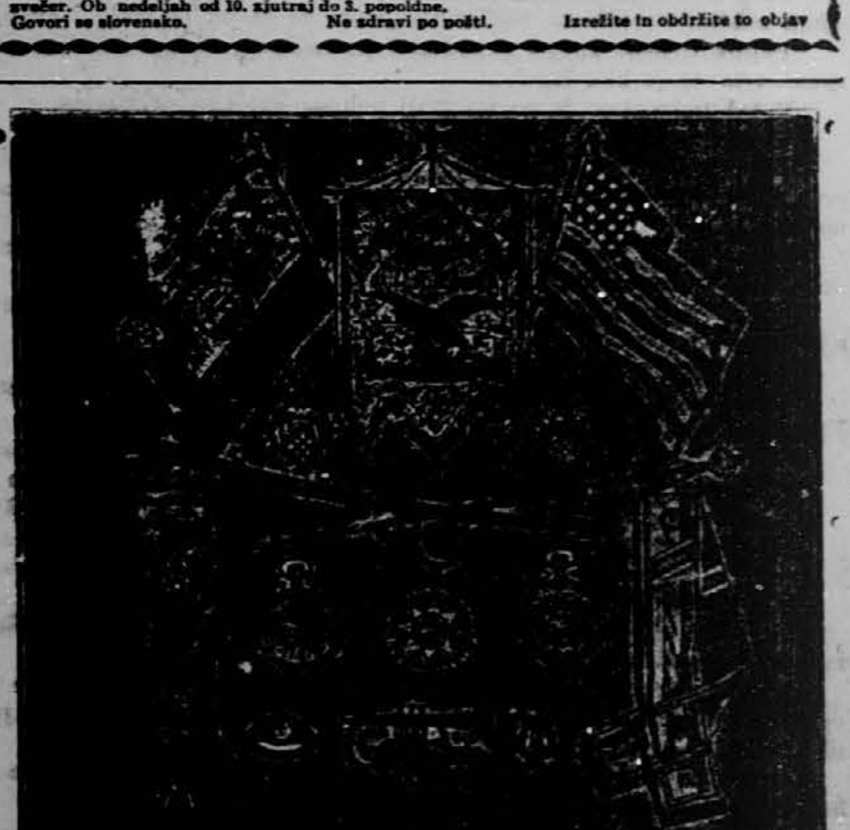

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandero, zastavo, regalije, godbene inštrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete ure, verižice, privesje, prstane itd., ne kupite prej nikjer, da tudi nas za cene vprašate. Uprašanje stane le 2c. pa si bodete prihranili dolarje.

Cenike vseh vrst pošiljamo brezplačno. Pišite ponj

IVAN PAJK & CO.,
[illegible] Chestnut St., CONEMAUGH, PA.

SLOVENSKO

podp. društvo svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inccrporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: F. S. TAUCHAR, 674 Absay Ave., Rock Springs, Wyo.
Podpredsednik: JAKOB DOLENC, box 181, Broughton, Pa.
Tajnik: FRANK PAVLOVČIČ, box 647 Forest City, Pa.
Pomožni tajnik: AVGUST GOSTIŠA, box 310, Forest City, Pa.
Blagajnik: JOSIP MARINČIČ, 5805 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Pomožni blagajnik in zaupnik: ANT. HOCHEVAR, RFD. No. 2 box 27, Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik nadz. odbora: JOSIP PETERNEL, box 95, Willock, Pa.
1. nadzornik: JERNEJ HAFNER, box 65, Burdine, Pa.
2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 885 E. 137th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBREŽAN, box 72, E. Mineral, Kans.
1. porotnik: FRANC TEROPČIČ, R. F. D. No. 3, box 146, Fort Smith, Ark.
2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK. 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

Uradno glasilo: "GLAS NARODA", 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Cenjena društva, oziroma njih uradniki so naprošeni pošiljati vse dopise direktno na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pa pošilja edino potom poštnih, ekspresnih ali bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potom privatnih čekov, na naslov: Frank Pavlovčič, Farmers & Miners National Bank, Forest City, Pa.

V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kake pomanjkljivosti, naj to nenudoma naznanijo uradu glav. tajnika, da se zamore napako popraviti.

Srebrna ruda.

KALIFORNIJSKA POVEST

Spisal: Bret Harte

8 (Nadaljevanje).

Ko je pomislil Miguel na denar in na rudo, se je mahoma potolažil. Samo na videz seveda, kajti v srcu ga je nekaj glodalo. — Od tistega trenutka naprej je bil Conho njegov največji sovražnik.

Prijazno sta se poslovila od Carmen in se vrnila v gostilno, kjer je bil Manuel že precej pijan.

Vsi trije so šli v zadnjo sobo, naročili pri krčmarju peresnik in črnilo ter začeli v potu svojega obraza pisariti.

Na mizi je brlela mala svetilka, pod stropom je bilo pa toliko cigaretnega dimu, da bi ga lahko človek z nožem rezal.

O polnoči, torej dve uri zatem, ko se je bil odpravil Conho, je sedel Miguel na konja ter v divjem diru odjahal proti Tres Pinos.

V žepu je imel ponarejeno podarilno listino s podpisom governerja Mihaltorene.

Sedmo poglavje.

KDO JE ŠPEKLIRAL Z MAJNO.

Brezdvoma bi komisija, ki bi preiskala Conhovo truplo, rekla, da je umrl zato, ker se je preveč napil žganja, vina in drugih dobrot.

Toda dr. Guild je dokazal drugače.

Vršila se je sodnijska obravnava, pri kateri so porotniki izjavili, da so krivi Conhovi tovariši.

Sodnik se pa ni posebno dosti brigal za ta izrek, češ, da je nazadnje čisto vseeno, če je en mehiški špehar več ali manj na svetu.

Glavna krivda je padala na Pedra in Wilesa, kajti Roscomon, Miguel in Manuel so dokazali, da so bili v oni noči na čisto drugih krajih kot pa pri majni.

Kljub temu se je pa zdelo tem trem potrebno še nekoliko počakati s svojimi ponarejenimi dokazi, kajti bali so se, da bi ne vzbudili pri sodišču kako sumnjo.

Tako se je torej zgodilo, da je bil rudokop še eno leto po umoru Cenha v rokah "Blue Mass" družbe.

Toda podjetje ni tako dobro napredovalo, kot so lastniki začetkoma mislili. Stroški so bili veliki, rude se je pa le malo izkopalo.

Tajnik družbe Biggs je računal in računal, toda čimbolj je računal, temveč je bilo izgube.

V tej zadregi se je pa spomnil nekega svojega prijatelja.

Ta njegov prijatelj se je imenoval Royal Tatcher.

Tajnik Biggs ga je poznal že več let. Svoj čas sta bila res velika prijatelja. Delila sta si denar ter skupaj preživljala vesele in žalostne dneve.

Thatcher je imel malo jadrnico, s katero je plul ob Kalifornijski obali. Veliko ni zaslužil, toda bilo je za silo.

Nekoč je pa z jadrnico zavozil na pesek in tedaj je bilo konec njegove sreče.

Živel je v revščini in pomanjkanju.

Umevno je, da se je zelo začudil, ko je sprejel nekega dne v San Franciscu sledeče pismo:

> — Dragi Roy, prosim te, pridi in pomagaj svojemu, staremu prijatelju. Breme, ki sem si ga naložil je pretežko za me in za moje tovariše. — Morda bo tvoja pomoč uspešna Morda se bo tebi posrečilo, potegniti našo družbo iz blata.
>
> Biggs.

Ko je dobil Thatcher to pismo, se je globoko zamislil.

Sedel je v svoji revni sobici, v kateri je bilo le malo pohištva in začel kovati načrte.

Po dolgotrajnem premišljevanju se mu je zazdelo, da ga je po dolgih letih vendarle obiskala sreča in da ne sme zamuditi te prilike. —

Od svoje gospodinje se ni nič poslovil, ker ji je bil dolžan za hrano in stanovanje precejšnjo svoto denarja.

Zajahal je konja in tri dni kasneje je bil že pri Biggsu.

Po prvem pozdravu si je dal predložiti načrte in pol ure pozneje je bila že polovica majne v njegovih rokah.

Polovica majne z njeno nesrečno preteklostjo in z njeno dvomljivo bodočnostjo vred.

Ko je bila trgovina končana, je pogledal tajnik Biggs svojega tovariša resno v oči in rekel:

— Postaral si se, dragi prijatelj, postaral, odkar se nisva videla. — Samo tvoje oči so še vedno enake.

Thatcher se je nasmehnil, potrepljal tovariša po rami in rekel:

— Pustiva zaenkrat to. — Zdaj imamo preveč drugega dela.

Zatem sta se vglobila v zadeve "Blue Mass Co."

Osmo poglavje.

KDO SE JE TOŽIL ZA MAJNO.

Medtem je pa Roscomon čakal in čakal.

Šele po dolgem času je pa predložil zemljiški komisiji podarilno listino pokojnega governerja Mihaltorene, katero je bila ponaredila Carmen.

Toda umetnost male Carmen je imela tudi svoje meje, toda zaenkrat ni bil še nikdo ničesar opazil.

Nekega lepega dne je dobil Roscomon prošnjo vrnjeno. V priloženem pismu je bilo samo povedano, da se mu prošnja vrača, ni bilo pa omenjeno, zakaj.

Roscomon je bil silno potrt in je začel kovati nove naklepe.

V svoji veliki zadregi se je obrnil na advokata Wooda. Ko mu je razložil celo stvar, je rekel advokat (ki pa ni bil dosti vreden in mu je bila sleparija več kot pa pošteno delovanje):

— Nikar se ne vstrašite prehitro. — Vi imate še vedno pravico apelirati. — Ne bojte se, vse se bo še srečno izteklo. — Samo priče morate dobiti.

No, Roscomon je imel kmalo dovolj prič, kajti priče so bile stranska stvar.

— Veste, gospod, — mu je rekel advokat, — to je zelo kočljiva stvar. — Vlada, vlada nam bo delala velike neprilike. — Iz Washingtona je namreč poslala zelo uglednega pravdnika, ki je dokazal španskim oblastim, da imajo v svojih arhivih zelo veliko ponarejenih listin. — Toda to ni dolgo časa trajalo. — Sčasoma se je tudi sam spravil na to delo. — Slednjič se je čisto prodal gangi.

— Kakšni gangi? — je vprašal Roscomon z ostrim glasom. — Kaj je to ganga?

— Ganga je skupina ljudi, ki zasleduje svoje posebne cilje in ki ni v posebnem prijateljstvu z oblastmi.

(Dalje prihodnjič).

Naročite vselej Phonograph in plošče pri ugledni tvrdki.

Mi pošljemo vsa naročila takoj.
Victor Victrolas — $15.00 do 300.00.
Victor 10 palcev plošče na obeh straneh — 75c. vsaka.
Mi imamo vse slovenske plošče.
Pošljite po cenik (zastonj).

W. F. FREDERICK PIANO CO.
635-637 SMITHFIELD ST.
Department 1, PITTSBURGH, PA.

Išče se slovenske majnarje.

OSEMURNO DELO, UNIJSKE MAJNE, DELA SE VSAK DAN.

Zelo lepe nove hiše, opremljene s elektriko in vodo. Dovoljeno je imeti kokoši in krave. V bližini lepe cerkve, šole in zabavni prostori.

V naših majnah v Carbon, Republic in West Virginiji nudimo delo za pikom, strojem, entry in sekanje. Delavce za zunaj in znotrej, pokladalce tračnic. Naša kampa je v bližini Charleston, W. Va. Najboljše zveze z železnico in poulično karo. Zelo dobro mesto za oženjene in samce.

Mi imamo DESET majn, Premog je visok med ŠTIRI in SEDEM čevljev

Čiste majne, odprta luč, plačamo od tone. Nobenega plina in ne vode. Izvrstne delavske razmere. Poleg delavske plače damo še bonus gotovim veščakom pri nakladanju.

Oni, ki žele dobro in stalno delo v kateri izmed naših deset majn, naj pridejo osebno ali pa naj pišejo po nadaljna pojasnila v svojem maternem jeziku našemu dobro znanemu korespondentu:

Mr. MATE CVETLIČIĆ, 500 Kans. Nat. Bank Bldg., Charleston, W. Va.
ali na majno:
CARBON FUEL CO., So. Carbon, W. Va.

NE ZANEMARJAJTE SVOJIH ZOB.

Pravočasno jih dajte popraviti ako se hočete izogniti bolečin in stroškov. Idite k edinemu slovenskemu zobozdravniku v Pittsburghu in okolici, ki ima zelo moderni urad, naredi najboljše delo in za najnižjo ceno. On jamči za vsako delo. Izvleče zobe brez najmanjših bolečin.

On vam preišče zobe in napravi proračun brez stroškov.

Urad je odprt vsakdan od 8.30 zjutraj, do 9. ure zvečer. Ob nedeljah od 9. zjutraj do 5. ure popoldne.

The UNION DENTISTS
202 Smithfield Street, drugo nadstropje, Pittsburgh, Pa.
Pazite na naš naslov.

KRASNA PONUDBA.

Doctor Sloan slavni špecialist X-žarkov nudi svojo službo vsem bolnikom in s tem da priliko vsem onim, ki so bili neuspešno zdravljeni od drugih zdravnikov in potrošili velike svote denarja ne da bi dosegli kake uspehe.

Ne plačajte za neuspešno zdravljenje.

Moj urad ima vse moderne priprave za popolno preiskavo in zdravljenje vseh dolgotrajnih bolezni. Moj namen je ozdraviti vsakega bolnika in en sam obisk vas bo prepričal. Ne čakajte svojega zdravnika, da vas pusti in pošlje k meni, pridite sami.

POSEBNO NAZNANILO.

Jaz hočem Vaše zaupanje, jaz hočem, da se z Vami pomenim o vseh težavah v vašem lastnem jeziku. Zapomnite, da jaz nisem navaden zdravnik, ampak špecialist z več let skušnje v zdravljenju bolezni kot je Vaša, take, ki so drugi opustili, čimdalje ste bili bolni in čimbolj komplicirana je Vaša bolezen, tembolje volim, ker jaz želim storiti, kar so drugi poskusili, pa niso mogli storiti. Jaz nečem niti centa vašega težko zasluženega denarja, dokler Vam ne pokažem kaj znam narediti. Ni Vam potrebno izgubiti delavni čas in zdravljenje je prijetno brez vsakih bolečin: torej različno od vseh drugih. Jaz imam čudovite stroje za zdravljenje vsakovrstnih bolezni in čudili se boste. Ako me obiščete, Vas bom osebno zdravil z namenom, da vas ozdravim v najkrajšem času. Moja popolna preiskava z rabljenjem X-žarkov bo pokazala pravo bolezen če so drugi le mislili, pridite k meni in dokazal bom. Ne odlašajte, ampak pridite takoj, ker nazadnje boste le prišli, zakaj ne zdaj?

Vabim za preiskavo in nasvete zastonj.

Govori se vaš jezik. **PROF. DOCTOR SLOAN** ŠPECIALIST 408 SIXTH AVENUE Nasproti Kaufman Baers prodajalni. PITTSBURGH, PA.

Uradne ure: dnevno od 9. zjutraj do 8. zvečer. Ob nedeljah od 9.30 samo do 1. popoldne.

Iščem svojega brata JOŽEFA KURET, doma iz Hrušice v Istri. V Ameriki se nahaja že 10 let; bil je nekaj časa v Clevelandu, Ohio. Star mora biti 31 let. Prosim ga, naj mi pošlje svoj naslov, ker bi mu rad pisal. Moj naslov je: Ivan Kuret, prigioniero di guerra, 3 Reparto, Baracca 29, Fonte di Amore, Sulmona, Italia. (1-3—11)

Aleksander Isop, pivovar iz Borovelj na Koroškem, sedaj kot italjanski vojni ujetnik, išče svoje tovariše pivovarje ANTONA in FRANCA RANZINGER ter JOSIPA RAKOVEC iz Kranjske, s katerimi je delal v Ljubljani v pivovarni Union, nadalje ANDREJA KRAIGER iz pliberške okolice na Koroškem. Zadnji čas so se nahajali v Milwaukee, Wis. Prosim cenjene čitatelje, ki jih poznajo, da jih opozorijo na ta oglas in naj mi pišejo. Naslov: Aleksander Isop, prigioniero di guerra, Caserma Umberto I., Sulmona, Italia. (31-10—2-11)

Lovro Kuhar, doma iz Kotelj, okraj Velikovec, Koroško, išče svojega prijatelja FRANCA BREZNIKA, doma istotam, ter ga prosi, naj mu piše na dolenji naslov. Podpisani je pripravljen in sploh želi, ako hoče kdo, ki se zanima za ujetnika, političnega dezerterja Slovenca iz Koroške, otvoriti ž njim korespondenco preko morja. Tudi ako hoče kdo izmed ameriških rojakov poizvedeti za kakega domačina, sem mu drage volje na razpolago. Moj naslov je: Lovro Kuhar, prigioniero di guerra, Caserma Umberto I., Sulmona, Italia. (31-10—2-11)

Dr. LORENZ.

Jaz sem edini slovensko govoreči špecialist moških bolezni v Pittsburghu, Pa.

Uradne ure: dnevno od 9. dopoldne do 8. ure zvečer. V petkih od 9. dopoldne do 2. popol. V nedeljo od 10 dop. do 2. popol.

DR. LORENZ,
špecialist moških bolezni,
644 Penn Ave. II. nadst. na ulico,
Pittsburgh, Pa.

POZOR ROJAKI

Najuspešneje mazilo za ženske lase, kakor tudi za možke brke in brado. Od tega mazila zrastejo v 6tih tednih krasni gosti in dolgi lasje kakor tudi moškim krasni brki in brada in ne bodo odpadali in osiveli. Revmatizem, kostibol ali trganje v rokah, nogah in v križu, v osmih dneh popolnoma ozdravim, rane, opekline, bule, ture, kraste in grinte, potne noge, kurja očesa, ozebline v par dnevih popolnoma odstranim. Kdor bi moje zdravila brez uspeha rabil mu jamčim za $5.00. Pišite takoj po cenik, ki ga takoj pošiljem zastonj.

Krasni žepni KOLEDAR za leto 1917 zastonj.

JAKOB WAHČIČ,
6702 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.

NAZNANILO.

Cenjenim rojakom v Coloradi, naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik

Mr. Janko Pleško,

ki je pooblaščen sprejemati naročnino za "Glas Naroda" in izdajati tozadevna potrdila. On je pred leti že večkrat prepotoval države, v katerih so naši rojaki naseljeni in je povsod dobro poznan. Upati je da mu bodo šli rojaki v vseh ozirih na roke, posebno še, ker ima [illegible]

PRIPOROČILO.

Rojakom v državi Kansas naznanjamo, da jih bo obiskal naš rojak

Mr. OTTO PEZDIR.

ki je pooblaščen pobirati naročnino za "Glas Naroda" in izdajati pravomočna potrdila. Cenjenim rojakom ga toplo priporočamo in upamo, da mu bodo šli na roko.

S spoštovanjem
Upravništvo "Glas Naroda".

Slovenski ujetniki v Italiji iščejo svoje sorodnike, prijatelje in znance: Jurij Mole, Gor. Podgora št. 5, Staritrg pri Kočevju, išče brata in sestro; Josip Cigoj, Boje štev. 130, Rifenberg, Primorsko, išče brata; Avgust Malenšek, Kandija štev. 49 pri Nvem mestu, Dolenjsko, išče brata Franceta; Peter Radovič iz Preloke št. 35 pri Vinici na Belokranjskem išče brata; Josip Musar iz Št. Janža na Dolenjskem išče strica Alojzija Musarja; Anton Zupanec iz Zasipa štev. 10, Bled, Gorenjsko, išče bratranca; Ivan Slovenec iz Kopie št. 2 pri Krški vasi išče sorodnike; Matija Žugič išče svojce in prijatelje; Karol Vrtovšnik iz Nemške vasi št. 3 pri Krškem išče svojega očeta; Jernej Dolinšek iz Dupeljna št. 9 pri Lukovici na Gorenjskem išče brata; Franc Golob iz Skril št. 7 pri Ljubljani išče bratranca Jakoba Glinšeka; Anton Golobič iz Štreklovca št. 10 pri Semiču na Dolenjskem išče brata in strica; Viktor Ponikvar iz Gorenjega jezera št. 18 pri Starem trgu išče brata. Vsi pod naslovom: (Ime), prigioniero di guerra, Gruppa 7, Forte Begato, Genova, Italia. (1-3—11)

Kje je moja teta TEREZIJA HOČEVAR, omožena ŠKULJ? Doma je iz vasi Knez, fara Rob pri Velikih Laščah. Pred 13mi leti je bila tukaj v Clevelandu na St. Clair Ave. Potem sem izvedel, da ji je bil prvi mož ubit in da se je drugič omožila. Kje se sedaj nahaja, mi ni znano. Prosim cenjene rojake, ako kdo ve za njen naslov, da ga mi naznani, ali pa naj se sama oglasi. Stanko Hočevar, 6213 Glass Ave., Cleveland, Ohio. (31-10—2-11)

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja ANTONA PUGELJ, doma iz Velikega brda pri Ilirski Bistrici na Kranjskem. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi naznani, ali naj se pa sam oglasi. Joseph Gulja, Box 422, Salamanca, N. Y. (31-10—2-11)

Rojake v ruskem ali italjanskem ujetništvu prosim, ako kdo ve kaj poročati o mojem prijatelju IVANU PRAUST, doma iz Hrastja pri Kranju na Gorenjskem. Prosim cenjene rojake v ujetništvu, da mi kdo naznani njegov naslov, ali pa ako to on sam bere, naj se oglasi na naslov: Anton Naglič, 1026 East 61. St., Cleveland, Ohio, U. S. America. (31-10—2-11)

HARMONIKE

vsakršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravo zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravek vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršno kdo zahteva, brez nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL,
1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

MODERNO UREJENA

Tiskarna Glas Naroda

VSAKOVRSTNE TISKOVINE IZVRŠUJE PO NIZKIH CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V DRUGE JEZIKE.

UNIJSKO ORGANIZIRANA.

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA, OKROŽNICE — PAMFLETE, CENIKI I. T. D.

VSA NAROČILA POŠLJITE NA:

Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonijskih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

CENA SAMO 25 CENTOV.

STENSKO MAPO CELE EVROPE $3.00.

VELIKO STENSKO MAPO, NA ENI STRANI ZEDINJENE DRŽAVE IN NA DRUGI PA CELI SVET, CENA $3.00.

ZEMLJEVID PRIMORSKE, KRANJSKE IN DALMACIJE Z MEJO AVSTRO-OGRSKE Z ITALIJO. — CENA JE 15 CENTOV.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.